

MEMO

Voor : Gemeenteraad, Fractie SGP-ChristenUnie en Slydrecht.NU
Van : Wethouder Spek
Datum : 14 oktober 2022
Betreft : Technische vragen Smart Delta

Inleiding

Veel van de gestelde vragen (van zowel SGP/CU als Slydrecht.NU gaan niet direct over het Uitvoeringsprogramma 2023, maar gaan over realisatie (in 2022). In de gevallen waarin dat gebeurt verwijzen we in de beantwoording naar de Jaarverantwoording 2021 Groeiagenda (zie bijlage 1). De meest recente inzichten ten aanzien van inhoudelijke realisatie zijn terug te vinden in de Monitor Groeiagenda 2022. Deze is terug te vinden op de volgende website:

<https://ocd.buurtmonitor.nl/mosaic/dashboard/monitor-smart-delta-drechtsteden--groeiagenda>

Op 29 september jl. heeft het monitorgesprek 2022 plaatsgevonden. Door de voorzitter van dit overleg burgemeester Kolff is naar aanleiding hiervan een brief aangekondigd.

Vragen SGP / CU

1. *Kunnen wij de financiële rapportage ontvangen die penvoerder gemeente Dordrecht maakt van het project Smart Delta Drechtsteden, t.b.v. haar eigen verantwoordingscyclus.*

De financiële rapportage richting de gemeenteraad van Dordrecht **is gelijk aan die u ontvangt**. Zie hiervoor bijvoorbeeld de stukken van het Uitvoeringsprogramma 2023:

<https://raad.dordrecht.nl/Vergaderingen/Agendacommissie-Dordrecht/2022/27-september/16:00/Groeiagenda-2030-uitvoeringsprogramma-2023-lokale-vaststelling-opgavebladen-Raadsvoorstel>

Het voorstel wordt 1 november 2022 beeldvormend geagendeerd in de Dordtse gemeenteraad.

De stukken t.a.v. de jaarverantwoording 2021 zijn hier te vinden:

<https://raad.dordrecht.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad-Dordrecht-1/2022/31-mei/14:00/Raadsinformatiebrief-Groeiagenda-2030-Jaarverantwoording-2021-Raadsinformatiebrief>

2. *Aangevuld met een rapportage op de punten:*
  - *Hoeveel wordt er per thema nu uitgegeven aan eigen personeelskosten en hoeveel aan ingehuurde professionals?*
  - *Een urenoverzicht van ingezette lokale ambtenaren per thema en per gemeente?*
  - *Is het juist dat deze ureninzet financieel wordt verantwoord als "personeelskosten" of gaat het hier om out-of-pocket kosten?*
  - *Hoeveel wordt er per thema besteedt aan onderzoeksbureaus en dergelijke?*
  - *Welke bedragen worden per thema besteed aan lobbyisten?*

De voorgestelde besluitvorming gaat over het Uitvoeringsprogramma 2023, de vragen zijn gesteld alsof er in 2023 reeds kosten zijn gemaakt. Dat is niet het geval. Hierdoor is het ook niet mogelijk alle vragen specifiek te beantwoorden.

Met de gevraagde budgetten wordt gewerkt aan de genoemde doelstellingen / gewenste resultaten. Hiervoor worden de benodigde resources ingezet, dit kunnen 'Dordtse ambtenaren', 'Sliedrechtse ambtenaren', of ingehuurde collega's zijn. De plaats verwijzing staat hier heel bewust tussen aanhalingstekens het betreft in alle gevallen 'dedicated' inzet voor de Smart Delta Drechtsteden, aangestuurd vanuit de Smart Delta Drechtsteden. In de begroting is uitgegaan van 24 FTE.

De begroting is op dit moment op het niveau van de opgaven verdeeld. In de eerder verstuurde verantwoording 2021 wordt het bedrag per opgave gesplitst in materieel / personeel. Dit is een niveau dat gebruikelijk is voor financiële verantwoording in P&C producten. Een gelijke specificatie is opgenomen onder bijlage 2, maar nu voor het Uitvoeringsprogramma 2023.

In het najaar van 2022 start een proces om te komen tot een beleidsrijke aanpassing van het Uitvoeringsprogramma. Dit start in de bestuurlijke werkgroepen (waar de nieuwe bestuurders zitting in hebben genomen) en eindigt in het voorjaar 2023 bij de gemeenteraden. Vanuit Sliedrecht zullen we hierbij inbrengen dat een aanscherping van de financiële begroting/verantwoording noodzakelijk is. Deze aanscherping moet gericht zijn op versterking van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad, zonder te treden in verantwoording van het college, danwel de centrumgemeente.

Daarnaast heeft de Auditcommissie de accountant gevraagd bij de controle van de jaarrekening 2022 speciale aandacht te besteden aan de financiële verankering van de meervoudig lokale samenwerking, waar ook Smart Delta Drechtsteden onder valt. De accountant heeft toegezegd dit ook te zullen doen.

3. *In de ontvangen documentatie wordt gesteld dat de projectbegroting van 2022 is geïndexeerd met 4,9% naar een begrotingsbedrag van 4,49 miljoen in 2023. Hier wordt een onderbesteding uit 2021 aan toegevoegd om te komen tot een budget van 4,7 miljoen. Het verschil van 256k is niet begroot maar wel gereserveerd als budget. Wat is het doel van het projectmanagement hiermee?*

Deze werkwijze is conform de afspraken in de Uitwerkingsovereenkomst samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Economie (zie bijlage 3). Deze middelen zijn nog niet verder gelabeld. De bestuurlijke overleggen beslissen gezamenlijk (via het afstemoverleg van de voorzitters van de werkgroepen) over de besteding van deze middelen.

4. *Indien deze rapportages inhoudelijk nog niet te leveren zijn door de penvoerder: op welke termijn kan een beleidsrijke begroting dan wel verantwoording worden geleverd (bij voorkeur op reeds geplande tussenrapportage momenten).*

Zie antwoord vraag 2.

Vragen: Slydrecht.NU

1. *Slydregt.NU ontvangt gaarne de tussen Sliedrecht en Dordrecht als servicegemeente gesloten DVO en de hieruit voortvloeiende adviesdiensten en producten.*

Het op 18 oktober 2022 geagendeerde voorstel betreft: *Smart Delta Drechtsteden: Vervolg regionale samenwerking en uitvoeringsprogramma 2023*. Het document waarna gevraagd wordt heeft hier geen directe relatie mee.

De samenwerking in de Drechtsteden kent verschillende (ook juridische vormen). Er zijn 'traditionele' gemeenschappelijke regelingen, op het niveau van Drechtsteden is dat de GR Sociaal. Er zijn meervoudige lokale samenwerkingen, zoals bijvoorbeeld de Servicegemeente Dordrecht (SGD), Smart Delta Drechtsteden, maar ook Dienstverlening Drechtsteden. Uw vraag heeft betrekking op de meervoudig lokale samenwerking Servicegemeente Dordrecht, een juridisch andere samenwerking dan waar de besluitvorming over gaat.

Voor de volledigheid hebben we echter de Samenwerkingsovereenkomst gemeente Dordrecht en gemeente Sliedrecht bijgevoegd (zie bijlage 4). Hierin liggen de afspraken tussen Sliedrecht en Dordrecht vast ten aanzien van de Servicegemeente Dordrecht.

2. *Voor de uitvoering van de groeiagenda en het kader stellende uitvoeringsprogramma zijn de zogenaamde Opgavebladen 2021 in de raadsvergadering van 12 april 2021 door de raad vastgesteld (Uitvoeringsprogramma 2021 en cyclus – Groeiagenda 2030). De grondslag van deze activiteiten is een samenwerkingsovereenkomst. Slydregt.NU ontvangt ook gaarne een afschrift van deze overeenkomst en de op basis hiervan gesloten overeenkomsten.*

Zie bijlage 3: Uitwerkingsovereenkomst samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Economie. Zowel bijlage 3, als bijlage 4 zijn gebaseerd op de *Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten*, zie hiervoor bijlage 5. De uitwerkingsovereenkomst 'verplicht' tot het opstellen van een jaarlijks uitvoeringsprogramma.

3. *Begrijpt Slydregt.NU het juist dat de samenwerkende partijen hun samenwerking inmiddels realiseren onder de gemeenschappelijke naam Smart Delta Drechtsteden. Zijn de tussen partijen en derden vastgelegde rechtsverhoudingen hierdoor niet gewijzigd?*

De rechtsverhoudingen zijn door het gebruik van de naam Smart Delta Drechtsteden niet gewijzigd.

Vanaf november 2021 heeft de meervoudig lokale samenwerking vervolg gekregen onder de noemer van 'Smart Delta Drechtsteden'. Een samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs. Deze samenwerking krijgt inmiddels steeds meer vorm via diverse triple-helix stuurgroepen, raden en boards. Het betreft nog steeds het realiseren van de doelen uit de Groeiagenda 2030 op basis van de Uitwerkingsovereenkomst.

4. *Hebben partijen behoudens het kader stellende uitvoeringsprogramma 2021 voormeld nog andere activiteiten in de bovenomschreven samenwerking ingebracht, zo ja, welke activiteiten zijn dit?*

De vraag is gesteld vanuit het jaar 2021. De verantwoording over dit jaar is reeds afgehandeld. Voor 2022 vormt het Uitvoeringsprogramma 2022 het kader, in 2023 na vaststelling het Uitvoeringsprogramma 2023. Daarnaast dragen projecten in elke gemeente ook bij aan doelen uit de Groeiagenda 2030.

Naast de Groeiagenda worden in de meervoudig lokale samenwerking ook de activiteiten waterbus, walstroom en de regionale projectgroep verkeersveiligheid binnen het ruimtelijk economisch domein opgepakt. Dit met als wettelijke basis de *Regeling*

onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten. Dit zijn activiteiten die van ouds her door de GR Drechtsteden werden uitgevoerd en niet zijn opgenomen in de groeiagenda op het moment dat die ontstond.

Per jaar worden er gedurende het jaar soms ook activiteiten toegevoegd in 2021 betrof dit bijvoorbeeld: budgetten voor de Regionale Energie Strategie.

5. *Worden de diverse door samenwerkende partijen ingebrachte activiteiten verantwoord in afzonderlijke van elkaar gescheiden projectadministraties?*

De wijze waarop de administratie wordt gevoerd is een verantwoording van de gemeente Dordrecht, die conform de Uitvoeringsovereenkomst als penvoerder optreedt. Er worden door de samenwerkende partijen geen activiteiten ingebracht in de administratie van de gemeente Dordrecht. Eventuele projecten in individuele gemeenten worden geadmistreerd in de desbetreffende gemeenten en daarmee verantwoord via de lokale P&C cyclus.

Bij de gemeente Dordrecht vindt de administratie plaats van het totale budget van het Uitvoeringsprogramma. In art. 4 van de Uitvoeringsovereenkomst is beschreven waar zij hierbij aan dienen te voldoen. Dit natuurlijk bovenop alle verplichtingen vanuit het BBV waar de centrumgemeente ook aan moet voldoen en waar haar accountant op controleert.

6. *Slydregt.NU ontvangt gaarne de status van de diverse ingebrachte en uitgevoerde activiteiten in de vorm van begroting, financieel overzicht en planning*

Het uitvoeringsprogramma 2023 bevat de gevraagde informatie voor 2023. Zoals vastgelegd in de *Uitwerkingsovereenkomst samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Economie* vindt er in elke jaarcyclus één tussentijdse rapportage plaats en een eindverantwoording.

7. *Slydregt.NU beschouwt meervoudig lokale samenwerking als een eenvoudige overeenkomst tussen één of meerdere gemeente(n) om door gemeenschappelijke afstemming de hun gemeentegrenzen overstijgende knelpunten/ambities weg te kunnen nemen c.q. te kunnen realiseren. Wordt deze definitie gedeeld?*

Dit is een politieke vraag.

In technische zin is op te merken dat meervoudig lokale samenwerking (wat overigens niet een breed gehanteerd begrip is) op diverse manieren kan worden vormgegeven. Het Uitvoeringsprogramma 2023 is tot stand gekomen op basis van een zogenaamde 'lichte GR': de *Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten*. Dit is vervolgens verder vorm gegeven in de *Uitwerkingsovereenkomst samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Economie*. Beide overeenkomsten kan je als eenvoudige overeenkomsten beschouwen in vergelijking met bijvoorbeeld de voormalige GR Drechtsteden.

**SMART DELTA
DRECHTSTEDEN**

slim · samen · vooruit

GROEIAGENDA DRECHTSTEDEN 2030

slim · samen · vooruit

**JAARVERANTWOORDING
OVER HET JAAR 2021**

INLEIDING

Voor u ligt de Jaarverantwoording van de Groeiagenda Drechtsteden 2030, over het jaar 2021. Vanaf 2019 werken we in de Drechtsteden meervoudig lokaal samen aan de uitvoering van de ruimtelijke-economische ambities van de Groeiagenda. Het jaar 2021 is het derde jaar van de ruimtelijk-economische samenwerking waarbij de gemeente Dordrecht de rol van servicegemeente vervult.

In 2021 hebben we verder gewerkt aan de uitvoering van de ambities op gebied van Bouwen en Wonen, Werken en Economie, Bereikbaarheid en Mobiliteit en Energietransitie. Daarnaast hebben we het gezamenlijke merk Smart Delta Drechtsteden gelanceerd tijdens de eerste kwartaalbijeenkomst op 2 november. Hiermee hebben we een volgende fase ingeluid voor verdere samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven onder het motto 'Slim samen vooruit'. De ambitie is om deze triple helix samenwerking verder uit te bouwen in 2022 en verder.

Financieel

We hebben in 2021, mede door de lancering van Smart Delta Drechtsteden, een lichte overschrijding van het budget van circa € 23.000. Vanuit 2020 was er een bedrag van € 279.000 in reserve gegaan. Het tekort van € 23.000 wordt uit deze reserve gehaald, waarmee er nog € 256.000 in reserve blijft, die besteedbaar is in 2022.

André Flach

Portefeuillehouder PA en Communicatie

André Flach en Maarten Burggraaf

Bestuurlijk Trekkers Opgave Werken en Economie

Trudy Baggerman en Arjan Kraijo

Bestuurlijk Trekkers Opgave Bouwen en Wonen

Ton Spek en Rik van der Linden

Bestuurlijk Trekkers Opgave Bereikbaarheid en Mobiliteit

Jacqueline van Dongen

Bestuurlijk Trekker Opgave Energietransitie

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
Jaarverantwoording Bouwen en Wonen	4
Jaarverantwoording Werken en Economie	7
Jaarverantwoording Bereikbaarheid en Mobiliteit	10
Jaarverantwoording Energietransitie	13
Jaarverantwoording Externe betrekkingen	17
Jaarverantwoording Communicatie	20
Financiële verantwoording	22

BOUWEN EN WONEN

Wat willen we bereiken?

- 25.000 nieuwe woningen en meer woningen in het hogere marktsegment.

Onze kernopgaven

Toevoegen woningbouw

- Versnellen van de bouwopgave op korte termijn.
- Stimuleren van een constante lokale planvorming en bouwstroom in de regio op langere termijn tot tenminste 2030.
- Het huidige woningtekort (frictieopgave) terugbrengen van 4% naar 2% en de lokale bouwopgave daarop aanpassen.
- Continu actuele regionale planmonitor.

Voldoende sociale woningbouw

- Realiseren van doorstroming door realiseren passend aanbod conform RIGO-onderzoek 2020.
- Sociale woningbouw inlopen naar niveau 'stand-still' conform RIGO-onderzoek, en zoeken naar regionale balans.

Wat hebben we bereikt?

- Realisatie van 1.018 woningen in 2021 in de zeven gemeenten gezamenlijk.
- Regionale planmonitor met alle harde en zachte plannen volledig gedigitaliseerd zodat strategische sturing mogelijk is.

- Jaarlijkse regionale woningbouwprogrammering ingediend bij de provincie Zuid-Holland.
- Onderzoek naar realiteit en haalbaarheid (Brink) opgestart (oplevering in 2022).
- Samen met Economic Development Board (EDB) verkenning gestart naar een regionale bouwtafel en het ontwikkelen van een verbindende gebiedsstrategie.
- De frictieopgave is in 2020 gedefinieerd in het RIGO-onderzoek. Dit onderzoek doen we driejaarlijks, waardoor hierover op dit moment geen nieuwe data beschikbaar is. De verwachting is echter dat de frictieopgave eerder zal zijn toegenomen dan afgenomen in verband met de olopende wachtlijsten voor sociale huur en de stijgende koopprijzen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regionale planmonitor

Nadat in 2020 al veel energie is gestoken in het op orde brengen van de lokale woningbouwprogrammeringen om inzicht en overzicht te krijgen in de plannen, zijn we dit jaar nog een stapje dieper gegaan en zijn gesprekken gevoerd met alle projectleiders in de regio. Met alle gemeenten zijn de overzichten 'opgeschoond', wat wil zeggen dat aantallen, jaartallen van oplevering, woning typologieën en status bestemmingsplannen zijn geactualiseerd. Daarnaast is ook nadrukkelijk aan de orde geweest welke factoren maken dat de uitvoering van plannen achterblijft bij de ambities uit de Groeiagenda.

Ook zijn alle plannen gedigitaliseerd in het systeem ArcGIS, waarmee de woningbouwlocaties geografisch inzichtelijk zijn gemaakt. Een goede grip op de harde en zachte planvoorraad is relevant om zelf strategisch te kunnen sturen. Ook in verband met het provinciale woningbouwbeleid, gezien het feit dat onze woningbouwambities hoger zijn dan het maximaal toegestane aantal.

Wonen in de Drechtsteden

Jaarlijks vraagt de provincie alle regio's in Zuid-Holland een regionale woonvisie, inclusief planprogrammering, in te dienen. Voor ons is dit de rapportage 'Wonen in de Drechtsteden'. Deze is eind 2021 ingediend en past binnen de beleidsgrenzen van de provincie, doordat we een onderscheid hebben gemaakt in harde en zachte plancapaciteit en gebruik willen/kunnen maken van de 'reservepot' van de provincie Zuid-Holland, ook wel de 10%-pot geheten.

Voor de Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht is een verzoek ingediend om deze woningbouw mogelijk te maken vanuit de hierboven genoemde 10%-pot van de provincie. Dit is een pot die de provincie heeft gecreëerd door, van de totale ruimte die er is voor woningbouw, 10% af te romen en deze zelf toe te kennen aan projecten die zij van provinciaal belang acht. Een formele reactie van de provincie op de woningbouwprogrammering en het verzoek om ruimte uit de 10%-pot volgt begin 2022.

Realitycheck door adviesgroep Brink

In 2021 hebben we de woningbouwprogrammering voor de regio geactualiseerd. Daarvoor zijn we diep de cijfers ingedoken en hebben we de risico's ten aanzien van de uitvoering ook in beeld proberen te brengen. Om voor onszelf scherp te hebben of we aan de juiste knoppen draaien om de sociaal-economische sprong te maken, wat de te verwachten kosten zijn om onze ambitie uit de Groeiagenda waar te maken en om een goede onderbouwing te hebben voor onze ambitie richting provincie en Rijk, hebben we een opdracht gegeven aan adviesgroep Brink. De hoofdvragen die de Drechtsteden aan Brink stellen, zijn:

- Hoe komen we tot de gewenste versnelling van de uitvoering van woningbouwplannen?
- En vervolgens: hoe realiseren we daarmee de gewenste sociaal-economische schaalessprong?

De verkenning van de opdracht aan Brink heeft in het najaar van 2021 plaatsgevonden. De feitelijke uitvoering van het onderzoek vindt plaats in de eerste helft van 2022.

Collegeconferentie op 14 september 2021

Op 14 september kwamen de colleges van de Drechtsteden samen om te praten over de voortgang van de Groeiagenda en in het bijzonder de woon- en bouwopgave in het gebied. Er ligt een grote ontwikkelopgave in het gebied en er zijn kansen om de sprong voorwaarts te maken. Maar daarvoor is het nodig dat de

Drechtsteden, samen met hun triple helix partners, duurzaam samenwerken. Daarbij zijn bouwregisseurs of bouwtafels genoemd als instrumenten om de realisatie te versnellen. Het allerbelangrijkste in de triple helix samenwerking is elkaar ontmoeten, elkaars agenda kennen en begrijpen, bekendheid naar buiten toe en gezamenlijke doelstellingen. Je moet met elkaar een gedeelde taal spreken en snel, ook informeel, met elkaar kunnen schakelen. In deze collegeconferentie is afgesproken te onderzoeken hoe we een regionale bouwtafel kunnen vormgeven.

Verkenning regionale bouwtafel

Naar aanleiding van de collegeconferentie is een verkenning gestart, in samenwerking met de EDB, om te komen tot lokale bouwtafels en een regionale bouwtafel. Dit zal in 2022 verder vorm krijgen.

Verbindende gebiedsstrategie

In opdracht van de EDB en de Drechtsteden hebben architectenbureaus Mecanoo en West8 een inspiratiedocument gemaakt voor Smart Delta Drechtsteden, de 'Verbindende Gebiedsstrategie'. De eerste bevindingen zijn gedeeld op de eerste kwartaalbijeenkomst van 2 november 2021 door Adriaan Geuze en Francine Houben. De definitieve oplevering van dit inspiratiedocument is door de maatregelen rond corona uitgesteld naar begin 2022.

Zienswijze herziening omgevingsbeleid provincie

De provincie heeft ervoor gekozen haar omgevingsbeleid niet in één keer, maar in modules aan te passen afhankelijk van die dossiers waar wijzigingen aan de orde zijn. Ook in 2021 zijn verschillende modules herzien waaronder ruimtelijke kwaliteit, natuurnetwerk en, vanwege de inhoud voor de regio vooral relevant; bedrijventerreinen, grote ruimtevragers, verstedelijking, optimalisatie woningbouwplannen, sociaal en betaalbaar wonen en de 3 ha-kaart. Als gezamenlijke Drechtstedengemeenten hebben we een zienswijze ingediend, vanwege onze zorg op met name een drietal aspecten: de toenemende sturing in het omgevingsbeleid door de provincie, de mismatch tussen onze gezamenlijke ambities in de Groeiagenda en de huidige planologische ruimte voor woningbouw en het ontbreken van een deel van 't Oog op de 3ha-kaart. We hebben gebruikt gemaakt van de hoorzitting eind 2021 van Provinciale Staten, om onze zienswijze op deze punten te onderstrepen.

Dit heeft bij de vaststelling van de herziening door Provinciale Staten begin 2022 weliswaar nog niet geleid tot een aanpassing op de twee concrete punten woningbouwprogrammering en 3 ha-kaart. Maar wij zetten het gesprek daarover samen met de Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in 2022 voort, onder andere bij de nieuwe herziening dit jaar van de module Ruimte en Wonen.

Proces 'Regionale samenwerking sociale woningbouw'

In 2021 en verder is vervolg gegeven aan het initiatief dat eind 2019 is gestart naar aanleiding van de evaluatie van de regionale PALT-afspraken. Een aantal (digitale) bijeenkomsten heeft plaatsgevonden tussen corporatie-bestuurders, huurdersorganisaties en (wonen-)wethouders in de Drechtsteden. Hierbij is ingezet op een hernieuwde werkwijze in de vorm van netwerksamenwerking, in plaats van institutionele samenwerking, die past bij de meervoudig lokale organisatie van de Drechtsteden. In de netwerksamenwerking gaan we elkaar (informeel) ontmoeten op belangrijke thema's waar we elkaar nodig hebben. Het doel hiervan is om elkaar beter te leren kennen en begrip voor elkaar(s) opgave) te vinden. Door de coronamaatregelen is het in 2021 niet mogelijk geweest fysieke bijeenkomsten te organiseren om nader tot elkaar te komen.

Samenhang met andere opgaven

Samenhang met Werken en Economie

- Samen met de EDB en de bureaus Mecanoo en West8 opdracht gegeven voor het opstellen van een verbindende gebiedsstrategie, met als doel het ontwikkelen van een inspiratiedocument voor een samenhangende ruimtelijk-economische agenda voor de regio.

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

- Inzet is om te bouwen nabij hoogwaardig openbaar vervoer (HOV): Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht, waterbushaltes, HOV-buslijnen, MerwedeLingelijn (feeder naar Dordrecht Centraal Station).

Samenhang met Energietransitie

- Nieuwe woningbouw wordt zo energieneutraal of energiepositief mogelijk gerealiseerd, zodat de energievraag en klimaatopgave niet verder worden vergroot. Bestaande woningbouw wordt waar mogelijk aangesloten op het warmtenet, waarmee aardgasvrije wijken en buurten ontstaan.

Samenhang met de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem

- In de pijler Dynamische Oevers zitten meerdere locaties waar wordt ingezet op woningbouw. De financiële bijdrage vanuit de Regio Deal is een belangrijke impuls om de uitvoering van deze projecten te versnellen.

Externe betrekkingen en lobby

Er is versterkt lobby gevoerd richting de provincie en het Rijk met betrekking tot de woningbouwambitie van de Groeiagenda, onder meer door middel van werkbezoeken en indiening van een zienswijze op het provinciale beleid.

Communicatie

Via de nieuwsbrief en social media is regelmatig gecommuniceerd over de bouwplannen in de verschillende Drechtstedengemeenten. Sinds de lancering van het merk Smart Delta Drechtsteden is dit de vlag waaronder alle lokale bouwprojecten samenkomen als invulling van een gezamenlijke regionale opgave.

WERKEN EN ECONOMIE

Wat willen we bereiken?

- Groei van 30.000 banen in deze regio, passend bij het profiel van ons bedrijfsleven.
- Een gezamenlijk ecosysteem
  - Waar bedrijven en professionals elkaar vinden en versterken;
  - Waar we investeren in human capital;
  - Met een aantrekkelijk vestigingsklimaat, waarin ook woonklimaat en bereikbaarheid essentieel zijn.

Onze kernopgaven

- Werken aan banengroei en nieuwe investeringen, zowel kwantitatief als kwalitatief. Kijkend naar sectoren waar we de komende jaren groei verwachten én die maatschappelijk-economisch verdienvermogen en toegevoegde waarde voor de regio hebben. Afgelopen jaar is hier middels een economische analyse extra verdieping op aangebracht.
- Zorgen voor fysieke ruimte én milieuruimte voor bedrijven om te groeien, door te zorgen voor het juiste bedrijf op de juiste plaats (regionale programmering), kijkend naar locatie-specifieke eisen (denk aan watergebonden infrastructuur).
- Werken aan een dynamische (toekomstgerichte) arbeidsmarkt, met een op de vraag van de werkgevers toegesneden onderwijsaanbod en aanpassingsvermogen van de beroepsbevolking (onder andere via 'Leven lang ontwikkelen').
- Werken aan vernieuwing van de industrie (credo: 'van staal naar digitaal'), met ondersteuning bij innovatie, faciliteiten (pre-competitieve innovatieprogramma's en faciliteiten, zoals Fieldlab

Smart Industry) en het verstrekken van toegang tot kapitaal voor innovatie en groei et cetera.

Wat hebben we bereikt?

Vestigingsklimaat

- Met behulp van de inzet van ROM-D zijn twee bedrijfsverplaatsingen (in casu Dolderman en Peute) in 2021 contractueel afgerond en gezeurd. Deze worden in de komende jaren gerealiseerd. Daarmee is een belangrijke mijlpaal bereikt om te zorgen voor groei van de bestaande bedrijven, op basis van het adagium 'het juiste bedrijf op de juiste plaats'.
- Met de gemeenten en Deal is gestart met de uitwerking van bedrijfspaspoorten. Met deze paspoorten willen we als regio meer richting geven aan inkleuring/profileren van bedrijventerreinen, om daarmee investeringen/leads beter te kunnen richten en per terrein te zoeken naar meer toegevoegde waarde en clustervorming.
- Wat betreft de banenontwikkeling voor de regio tikken we in vier jaar tijd een groei van meer dan 9.000 banen aan. De werkgelegenheidsgroei is hiermee hoger dan het gemiddelde in Nederland.
- In het kader van de regionale acquisitie en promotie opgave heeft Deal in 2021 de volgende resultaten behaald: in totaal zijn er 61 nieuwe projecten geïdentificeerd, waarvan zes bedrijven geland zijn in de regio. De bedrijven zijn actief in de regionale kernsectoren: maritiem, smart industry en logistiek. Daarnaast zijn er acquisitie onderzoeken gestart in de superjachtbouw en zakelijke dienstverlening. Door corona hebben acquisitie- en promotie evenementen voornamelijk online plaatsgevonden. Deal heeft deelgenomen aan vier vakbeurzen

(Rotterdam Maritime Capital of Europe), twee inhoudelijke webinars (smart industry) georganiseerd, vijf evenementen (Friends of the River) georganiseerd en het totale aandeel online media (nieuwsbrief, website en social media) vergroot met 45%.

Human capital

- Samen met de Economic Development Board en de gemeente Dordrecht is Dordrecht Academy van start gegaan in het centrum van Dordrecht. Dit biedt tweejarige, praktische hbo-opleidingen aan, toegespitst op de vraag van het regionale bedrijfsleven. Dordrecht Academy zal uiteindelijk gevestigd worden in het Kopgebouw op Smart Campus Leerpark.
- In 2021 is, als uitvloeisel van het Programma Hoger Onderwijs Drechtsteden, tevens gestart met Career Boost. Career Boost biedt stages en opdrachten aan voor bachelorstudenten die in de laatste fase van hun studie zitten. Een van de eerste projecten die in 2021 is uitgevoerd vanuit het programma is de zogenaamde Pakjesboot.
- Er is hard gewerkt aan de uitbreidingsplannen van GKN Fokker op de locatie Papendrecht en de ondersteuning bij de grote strategische personeelsvraag van tenminste vijfhonderd nieuwe arbeidsplaatsen voor de Drechtsteden die daarmee gepaard gaat.
- Eind november 2021 is vanuit het Leerwerkloket Drechtsteden het project Werk in Zicht gestart in de maakhal op het terrein tegenover de Duurzaamheidsfabriek in Dordrecht. Werk in Zicht biedt korte leerwerktrajecten richting een kansrijk en actueel beroep in de energietransitie. Na de opleiding hebben de deelnemers een baangarantie en gaan zij aan de slag als assistent-monteur in zonnepanelen, laadpalen of warmtepompen.

Innovatie

- Het MKB-Katalysatorfonds Drechtsteden ontving in 2021 vijf nieuwe subsidieaanvragen, waarvan er drie zijn toekend, met een totaal subsidiebedrag vanuit het fonds van € 74.960. Het aantal aanvragen neemt sinds twee jaar af, maar het aantal toekenningen blijft min of meer constant. Voor de toelichting op de aanvragen en toekenningen wordt door de commissie jaarlijks een separaat verslag gemaakt.
- In 2021 was het feitelijke startjaar voor de aanpak van de vijf Innovatie Roadmaps (zorginnovatie, smart manufacturing, delta technologie, duurzaam varen en digital mainport). Dit zijn langetermijninvesteringsprogramma's op innovatie. 2021 stond daarbij voor de business developers vooral in het teken van de eerste planuitwerking en het inrichten van de (triple helix) structuur, waarbinnen de komende jaren gewerkt kan worden aan de versnelling en samenwerking op innovatie.
- De inzet vanuit de roadmap duurzaam varen afgelopen jaar heeft geleid tot de oprichting van het consortium SH2IPDRIVE (Sustainable Hydrogen Integrated Propulsion Drives) met daarin een aantal leidende bedrijven uit onze regio in de maritieme maakindustrie (o.a. Koedood, IHC en Damen). Het landelijk consortium met deelname van de regionale bedrijven heeft recent

vanuit het R&D mobiliteitsfonds van het Rijk een toekenning gekregen van € 24,2 miljoen voor de innovatieontwikkeling op het vlak van duurzaam varen en waterstoftoepassing.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Vanuit de opgave Werken en Economie vindt de coördinatie plaats op twee van de drie pijlers uit de Regio Deal, te weten de pijler toegepaste innovatie en de pijler human capital. Op de derde pijler, dynamische oevers, wordt vanuit de inzet op de ontwikkeling van watergebonden werkmilieus stevige input geleverd.
- De roadmaps zijn ingericht per thema met daarin een stuurgroep bestaande uit de triple helix partijen. Per innovatie roadmap wordt daarmee geprobeerd een duurzame samenwerking op te bouwen rond innovatie in de verbinding naar onderwijs en de human capital opgave. Per roadmap is door de business developers gewerkt aan een strategie op het innovatiethema. Komende jaren moet deze aanpak verder worden uitgerold. Een belangrijke uitdaging daarbij is om het netwerk van bij de thema's betrokken bedrijven in de onderlinge cross-overs te vergroten.
- Vanuit de opgave blijft permanent aandacht uitgaan naar het promoten van het kiezen voor techniek onder jongeren en vergroten van de kennis bij jongeren over kansrijke mbo-beroepen (project BAAS).
- Een belangrijk onderdeel van de opgave is het 'Leven lang ontwikkelen' van personeel bij de bedrijven. Ook dit is een onderdeel van de aanpak BAAS samen met regionale onderwijsinstellingen.
- Naast het stimuleren van jongeren in de keuze voor techniek of sectoren met toekomstpotentie, gaat ook veel aandacht uit naar het stimuleren van werk naar werk, middels om- en bijscholing. Vanuit de opgave vindt de verbinding plaats met concrete initiatieven vanuit de arbeidsmarktregio, zoals Kickstart.

Samenhang met andere opgaven

Samenhang met Bouwen en Wonen

De samenhang tussen de werkopgave en de woningbouwopgave is tweeledig:

1. Er is een afgestemd woningbouwprogramma nodig (dus ook bouwen voor bijvoorbeeld young professionals), zodat het aantrekkelijk is om in de Drechtsteden te komen werken en wonen.
2. Transformatie naar wonen, bijvoorbeeld doorschuif van bedrijvigheid (over de gemeentegrenzen heen; zoals Peute naar voormalig Nedstaal-terrein), vraagt bij gezoneerde industrie (milieucontour) om scherpere afwegingen en kan zorgen voor conflicterende belangen. Dit speelt zich met name af op en rond onze oevers.

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

Bereikbaarheid blijft voor bedrijven, zowel via weg, water als

spoor, essentieel. De bereikbaarheidsopgave is een voorwaarde voor economische ontwikkeling van werklocaties. Daarnaast nemen nieuwe doelgroepen op de arbeidsmarkt nieuwe mobiliteit met zich mee. Minder automobilititeit, meer openbaar vervoer. Goed georganiseerde ov-knopen, aansluitend op de Noordelijke/rest van de Randstad, zijn de plekken waar nieuwe economische dynamiek ontstaat (Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht, maar ook de MerwedeLingelijn).

Daarnaast gaat mobiliteit bij werken ook over vervoer- en goederenstromen, met het stimuleren van vervoer over water. Dit laatste vraagt om het creëren van terreinen waar ook op- en overslag van en naar het water gemaakt kan worden.

Samenhang met Energietransitie

Er is een verbinding gelegd tussen de regionale energietransitie (RES) en de arbeidsmarktregio Drechtsteden. Een van de opdrachten voor de komende jaren is het verduurzamen en/of aardgasvrij maken van woningen in de regio, te beginnen met het corporatiebezit. Dit wordt ondersteund vanuit de Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen van het Rijk. Doel is om de vele werkzaamheden die hieruit voortvloeien, zoveel mogelijk te verbinden met de installatie- en bouwbedrijven uit de regio en met het opleiden van vakmensen uit de regio. Een gezamenlijk aangetrokken kwartiermaker geeft, samen met de corporaties en bouw- en installatiebranche, gedurende het eerste halfjaar van 2022 concretere invulling aan de omvang van deze opdracht. Het andere project is het project Werk in Zicht voor een actueel beroep in de energietransitie.

Samenhang met Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem

De Regio Deal met de drie pijlers (toegepaste innovatie, human capital en oeverontwikkeling) is bij uitstek gericht op de uitvoering van de regionale werkopgave. De Regio Deal is in die zin een uitvoeringsinstrument onder de Groeiagenda, in het bijzonder voor de economie. Het moet versnelling geven aan de economische onderdelen in de Groeiagenda. Juist in deze coronatijd zijn publieke (Rijks)investeringen in onze regionale innovatie en human capital gewenst.

Externe betrekkingen en lobby

Er is doorlopend aandacht voor onderwerpen uit deze opgave (zie de inzet van de Regio Deal, provinciale Groeiagenda, etc.). Ook is er een samenwerking op het niveau van de Zuidelijke Randstad en de provincie Zuid-Holland op het gebied van economische lobby. Dit gaat onder andere over het belang van een sterke kennisgedreven maritieme maakindustrie voor de BV Nederland. Afgelopen jaar is daarbij extra aandacht uitgegaan naar de aanbesteding van de onderzee Walrus klasse door Defensie. Het is van groot belang dat de ontwikkeling en de productie hiervan zoveel mogelijk verbonden wordt aan de Nederlandse sector.

Communicatie

Met de introductie van het nieuwe merk Smart Delta Drechtsteden is gezorgd voor de uitrol van de nieuwe huisstijl binnen de opgave. Communicatie zorgt hierbij voor huisstijlbewaking en juist gebruik van het merk, kernboodschappen en beschikbare (communicatie)middelen. Daarnaast zet het team zich in voor de zichtbaarheid (via o.a. online kanalen, pers, evenementen) van de inspanningen op de opgave en zorgt daarbij voor de koppeling met de andere opgaven, en de verbinding met het corporate merk Smart Delta Drechtsteden. Nieuws, mijlpalen en successen vanuit Werken en Economie worden gesignaleerd en met de juiste framing, redactie en communicatiestrategie naar buiten gebracht via corporate communicatiekanalen van Smart Delta Drechtsteden (nieuwsbrief, website, social media) en gedeeld met andere media (pers, partners, vakbladen). Ook één van de projecten van communicatie is de communicatie van het MKB-Katalysatorfonds Drechtsteden. Hiervoor is de communicatiestrategie bepaald voor het lustrumjaar en de communicatie-uitvoering hiervan (o.a. artikelen, opmaak van jaarverslagen, beheer van de website, social media berichten, video's en de organisatie van werkbezoeken) om de activiteiten van het fonds onder de aandacht te brengen bij de potentiële doelgroep en stakeholders.

Communicatie zorgt er bovendien voor dat nieuws rondom projecten van de Regio Deal, met de juiste koppeling en verbinding met de opgave, zichtbaarheid krijgen via communicatiekanalen van de Regio Deal en corporate via Smart Delta Drechtsteden.

BEREIKBAARHEID EN MOBILITEIT

Wat willen we bereiken?

- Goed openbaar vervoer.
- Meer fietsgebruik.
- Slimme mobiliteit.
- Bereikbaarheid Drechtsteden hoofdwegennetwerk in verbinding naar andere economische centra.

Onze kernopgaven

- Verbeteren bereikbaarheid over spoor, water en weg.
- Terugdringen autovervoer ten faveure van het openbaar vervoer en de fiets (meer ruimte voor de fiets) en aansluiten bij de mobiliteitsalliantie.
- Verbinden (economische) hotspots met elkaar en met het ov.
- Versterking regiofunctie stationsgebied Dordrecht.
- Aanpak congestie snelwegen (A15, A16).

Wat hebben we bereikt?

- Treinstations Dordrecht en Zwijndrecht hebben in 2021 een hogere opstapfrequentie gekregen (zes keer per uur) van en naar Rotterdam vooruitlopend op het citysprinter concept.
- Belangen Drechtsteden A15 zijn behartigd in Rijkstraject MIRT en effecten sluipverkeer zijn inzichtelijk gemaakt.

- N3 werkzaamheden samen met Rijkswaterstaat: overlast is beperkt en 562 spitsmijdingen op de A15 en 553 op de N3 zijn gerealiseerd.
- Regionaal fietsnetwerk een impuls gegeven door aan te sluiten bij MIRT Nationaal Toekomstbeeld Fiets en MRDH studie. In deze samenwerking komen landelijke middelen beschikbaar die we regionaal kunnen inzetten.
- Het nieuwe waterbuscontract is in 2021 geïmplementeerd. In 2022 vaart de waterbus efficiënter, duurzamer en lijn 23 naar Sliedrecht is behouden. Een ontwikkelplan met uitbreidingsmogelijkheden voor de komende vier jaar ligt klaar.
- MIRT-verkenning Oude Lijn Dordrecht-Leiden is richting startbeslissing gebracht met een stevige financiële impuls vanuit het Nationaal Groeifonds.
- Onderzoek vervoerspotentie Merwedelingelijn om het belang van de investering van de provincie Zuid-Holland in Merwedelingelijn voor de regio te benadrukken. Lobby is gestart.
- Onderzoeksrapport naar hoe we vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor anders kunnen inrichten is afgerond. Lobby is gestart.

- We hebben een onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van het realiseren van hubs bij bedrijventerreinen Sliedrecht en Alblasserdam. Hubs zijn plekken waar je de auto parkeert en waar je overstapt op een andere vorm van vervoer om het laatste stukje van de reis af te leggen met de bus, (deel)fiets, (deel)scooter of lopend.
- Uitvoeringsagenda (van Gebiedsagenda) is opgesteld en er is gestart met de uitvoering door regionale ambtelijke werkgroepen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoeren Gebiedsagenda bereikbaarheid Drechtsteden

Werkgroep Auto

A15

In de werkgroep hebben we de ontwikkelingen van de MIRT-verkenning A15 gemonitord, een vervolgonderzoek naar het verkeer op het onderliggend wegennet laten uitvoeren en de koppeling tussen de MIRT-verkenning en dit onderzoek verder bepaald. De MIRT-verkenning zelf heeft vertraging opgelopen, vanwege problemen rond de inpassing van enkele ontwerpen op lokaal niveau en de lange formatie van het nationale kabinet. Hierdoor is er nog geen presentatie geweest van de uitkomsten van het doorrekenen van verschillende varianten vanuit de MIRT-verkenning.

Sluipverkeer

Het vervolgonderzoek naar sluipverkeer is afgerond en de eindrapportage is opgeleverd. In dit onderzoek werden de overgebleven varianten die in de MIRT-verkenning nader uitgewerkt worden met elkaar vergeleken. Zo wilden we inzichtelijk krijgen wat het effect van elke variant was op het verkeer op het onderliggend wegennet (OWN). Uit dit onderzoek blijkt dat het verschil in effect op het OWN minder groot is dan verwacht, en dat ondanks ingrepen op de A15, het verkeer op het OWN (fors) toeneemt. Dit valt deels te verklaren door de autonome groei van mobiliteit in zijn geheel, en ook als gevolg van de groeiambities van de regio. Begin 2022 worden de resultaten van de MIRT-verkenning gepresenteerd, en deze resultaten zullen, samen met het onderzoek van de regio zelf, leiden tot een advies over het te kiezen voorkeursalternatief. Daarnaast geeft het eigen onderzoek aanleiding om op gemeentelijke/regionale schaal te kijken welke ingrepen er aan de infrastructuur gedaan moeten worden om het groeiende verkeer te faciliteren.

Werkgroep fiets

In 2021 zijn er projecten vanuit de regio aangedragen voor het Nationaal Toekomstbeeld Fiets waarvoor een rijksbijdrage vanuit het BO-MIRT gevraagd wordt. Het BO-MIRT zou in het najaar van 2021 plaatsvinden, maar is verzet naar het voorjaar van 2022. Als er naar aanleiding van het opgestelde Nationaal Toekomstbeeld Fiets extra (rijks)subsidie beschikbaar komt, wordt daar gebruik van gemaakt om de fietsopgaven versneld te kunnen realiseren.

Naast het Nationaal Toekomstbeeld Fiets zijn we in 2021 aangesloten bij de Metropolitane Fietsroute Rotterdam – Ridderkerk – Hendrik-Ido-Ambacht – Dordrecht. Er is gezamenlijk gekeken naar verschillende route-opties. Dit krijgt nadere uitwerking in 2022.

Werkgroep OV

Om het ov aantrekkelijker te maken, moeten we de first and last mile niet vergeten. In 2021 is daarom begonnen aan de analyse voor mogelijke hublocaties waar je kan overstappen op een andere soort mobiliteit. Onderzoeken voor hubs zijn gestart in samenwerking met de verkeersonderneming en Stroomlijn op bedrijventerreinen Sliedrecht en Alblasserdam. Hier zijn 3200 medewerkers gescand om te zien of Ritje delen en fietsstimulering haalbaar zouden zijn.

Een eerste lijst met locaties is inmiddels breder dan Alblasserdam en Sliedrecht opgesteld en wordt begin 2022 aangevuld en vastgesteld. Eind 2022 moet er dan een overzicht zijn van locaties, benodigde voorzieningen (deelvervoer, fietsenstalling, vraaggestuurd ov) en budgetten. Ook wordt een koppeling gemaakt met de fietsopgaven; verscheidene fietsverbindingen tussen hubs en bestemmingen dienen aangepakt te worden.

Implementatie nieuwe Concessie Waterbus

In 2021 is de implementatie van het nieuwe contract van de waterbus gestart. De nieuwe vervoerder Blue Amigo gaat per 1 januari 2022 duurzamer varen en heeft een duidelijke visie op toekomstige nieuwe waterbushaltes die passen bij de groei van de Drechtsteden. Vanaf mei 2021 is de implementatie onderwerp van gesprek geweest in de bestuurlijke werkgroepen. De regio heeft raadsinformatiebrieven voorbereid voor elke gemeente, welke in elke raad rondgestuurd zijn, en er zijn presentaties gegeven aan gemeenteraden. Blue Amigo vaart per 1 januari helaas niet met een nieuwe vloot omdat het leveren van de schepen vertraagd is door corona. De start is op 1 januari met de oude vloot als back-up plan toegestaan door de provincie en Drechtsteden, hier is echter wel een boete aan verbonden. Speciale aandacht heeft nu de lijn Veerplein Hooikade. In de wintermaanden wordt de halte Veerplein alleen bediend vanaf de halte Merwekade en Papendrecht. Dit lang gewenste driehoekje Dordrecht-Zwijndrecht-Papendrecht met een hoge opstapfrequentie vervangt de aparte lijn Hooikade Veerplein, maar deze wijziging heeft bij reizigers tot teleurstelling geleid. Samen met Blue Amigo en de provincie Zuid-Holland wordt naar een oplossing gekeken.

Innovatief vervoer over water

Corona heeft de start van de pilot personenvervoer over water ook in 2021 vertraagd. Het vervoersplan, marketingplan en de commitment van bedrijven zijn geregeld. Er zijn boten beschikbaar van Blue Amigo zelf, van Elio Barone en nieuwe initiatieven op het gebied van waterstof hebben zich aangemeld. In april 2022 denken we de eerste testvaarten te kunnen doen.

Integrale visie op laadinfrastructuur

Onderdeel van het Klimaatakkoord is de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL). Een van de afspraken in de NAL is dat iedere Nederlandse gemeente een integrale visie op laadinfrastructuur vaststelt. Daarnaast stelt iedere gemeente plaatsingsbeleid op. Dit is vanuit de regio opgepakt om de zeven gemeenten te ondersteunen. In 2021 heeft de werkgroep Regionale Aanpak Laadinfra (RAL) gewerkt aan een regionaal format voor de integrale visie op laadinfrastructuur. Iedere gemeente is op dit moment individueel bezig met het vaststellen van deze visie door hun gemeenteraad.

Regionaal Mobiliteitsprogramma

In het Klimaatakkoord van juni 2019 is opgenomen dat duurzame mobiliteit wordt uitgewerkt in zogenaamde Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's). In november 2019 is in het PVVB besloten per Zuid-Hollandse regio een RMP te maken. In de bestuurlijke werkgroep van 2 november 2021 is besloten om het Regionaal mobiliteitsprogramma toe te voegen aan de regionale gebiedsagenda. De uitwerking van dit hoofdstuk naar acties in de werkgroepen moet in 2022 vorm krijgen. Vanaf 2023 kunnen de werkgroepen ermee aan de slag.

KTMA15

In samenwerking met de Verkeersonderneming en de provincie is er een opzet gemaakt voor de middellangetermijnaanpak. Als gevolg van corona zijn er begrote uitgaven niet uitgegeven. Met het overgebleven budget wordt er een middellangetermijnaanpak opgesteld, om de tijd tussen het afronden van de KTM A15 (eind 2022) en start van de verbreding van de A15 (2027) te overbruggen. De geboekte resultaten tot nu toe zijn:

- o Inzet mobiliteitsmakelaars en logistieke makelaars
- o OV-probeeraanbod
- o Tweewielerregeling
- o Thuiswerkstimulering
- o Positieve beïnvloeding rijgedrag
- o Plaatsing monitoringscamera's
- o Communicatieplan (tot eind 2022)

N3

De werkzaamheden op de N3 zijn in het kader van het groot onderhoud afgerond. Er zijn in totaal 553 structurele spitsmijdingen gerealiseerd. 35.000 gebruikers van de Flitsmeisterapp hebben specifieke reisadviezen ontvangen om zo de doorstroming en hinder van de werkzaamheden te beperken. Er is een digitale communicatiebox N3 opgericht, er waren digitale bijeenkomsten met werkgevers en er is een probeeractie voor elektrische fietsen en bakfietsen gehouden.

Overig

Naast het werk dat door de werkgroepen wordt gedaan, is door het regionale team of individuele gemeenten ook gewerkt aan:

- o Uitwerken ontwikkelvisie
Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht
- o Hub-station Baanhoek
- o Onderzoek potentiële locatie(s) truckparking
- o Onderzoek naar verleggen spoor gevaarlijke stoffen (noord-zuid as)
- o Begeleiden subsidietraject provincie voor infrastructurele maatregelen

Samenhang met andere opgaven

Samenhang met Bouwen en Wonen

- Bouwen in nabijheid van HOV: Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht, waterbushaltes, HOV-buslijnen, MerwedeLingelijn (feeder naar Dordrecht Centraal Station).

Samenhang met Werken en Economie

- Bevorderen bereikbaarheid van (nieuwe) werklocaties.
- Verminderen filedruk en lobby hoofdwegennetwerk.
- Veranderen vervoerswijze naar ov en fiets.
- Werken aan bedrijvenaankpak samen bereikbaar.
- Verbeteren logistieke bereikbaarheid (vrachtverkeer en truckparking).

Samenhang met Energietransitie

- Elektrisch rijden, laadinfra, walstroom. Ov, waterbus, doelgroepenvervoer en watertaxi verduurzamen.

Samenhang met de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem

- Beter gebruik en toegankelijkheid oevers: vervoer over water, watertaxi-achtig netwerk.

Externe betrekkingen en lobby

- Er is lobby gevoerd voor nieuwe treinstellen op de MerwedeLingelijn en voor de Oude Lijn Dordrecht-Leiden inclusief station Leerpark.
- De afdeling Public Affairs heeft ook actief lobby gevoerd voor het busstation Alblasserdam en bijbehorend Transferium.

Communicatie

De inspanningen ten behoeve van de kernopgaven zijn gecommuniceerd met stakeholders en doelgroepen. Dit geldt ook voor de mijlpalen en resultaten. Verder heeft communicatie bijgedragen aan gedragsbeïnvloeding van inwoners en weggebruikers in de regio. Ook is er communicatie georganiseerd naar lokale inwoners en belanghebbenden als er zaken speelden die relevant voor hen waren, zoals onderhoud, omleidingen, etc. Hiervoor is nauw samengewerkt met de provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat.

ENERGIETRANSITIE

Wat willen we bereiken?

- Onze regio als een van de regionale koplopers in Nederland op het gebied van Energietransitie.
- Samen met onze partners zetten wij ons in voor een energie-neutraal Drechtsteden in 2050.

Onze kernopgaven

Onder het motto 'De Drechtsteden gaan voor nieuwe energie' werken betrokken partijen ieder voor zich én gezamenlijk aan de uitvoering van de regionale energiestrategie. De uitvoering loopt via vijf richtinggevende ontwikkellijnen:

- Stoppen met gebruik van aardgas;
- Sterk inzetten op energiebesparing;
- Stoppen met gebruik van benzine, diesel, e.d.;
- Duurzaam opwekken van elektriciteit;
- Realiseren van de hoogst haalbare maatschappelijke opbrengst.

Wat hebben we bereikt?

- Regionale Energiestrategie 1.0 vastgesteld;
- Transitievisies Warmte 2021 zijn in zeven gemeenten vastgesteld;
- Tool Transitievisie Warmte geïmplementeerd;
- Startmotor Warmtetransitie;
- Stappenplan wijkaanpak aardgasvrij geïntroduceerd;
- Regeling Reductie Energiegebruik en RREW;
- Deelname Duurzame Huizen Route;
- Aanpak Kantoren Label C;
- Lancering platform Duurzame Bedrijven;
- Werkpakketten Energiebesparing in ontwikkeling;
- Lancering Energieloket Bedrijven en Energieloket Verenigingen van Eigenaren;
- Uitnodigingskader grootschalige opwek zon op land van start;
- Kwartiermaker Energietransitie en Arbeidsmarkt;
- Organisatie ontwikkeling Energietransitie;
- Strategische inzet regionale communicatie;
- Lobby op kaders en randvoorwaarden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regionale Energiestrategie 1.0 vastgesteld

In de zomer van 2021 hebben de zeven gemeenten, de twee waterschappen en de provincie gezamenlijk de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vastgesteld. In het proces naar de RES hebben we onderzocht hoe we tot een realistisch en gedragen bod kunnen komen, om bij te dragen aan de nationale opgave die in het Klimaatakkoord is geformuleerd. Een bod dat niet alleen aansluit bij de technische en landschappelijke mogelijkheden van onze regio, maar ook bij de wensen en ideeën van onze inwoners. Ons doel was om wederzijds begrip te creëren voor elkaars standpunten, uitwerkingen en ideeën voor de te nemen stappen.

Op weg naar de RES 1.0 was het vanwege de coronapandemie niet mogelijk om fysieke bijeenkomsten te organiseren om dit gesprek aan te gaan met onze stakeholders. Alle activiteiten op het gebied van participatie vonden daarom online plaats. Dit was enerzijds een beperking, maar gaf ons anderzijds de kans om onze online participatie (verder) te professionaliseren en te verduurzamen middels de ontwikkeling van het participatieplatform Denk mee! We hebben hier als regio belangrijke stappen in gemaakt.

Transitieviesies Warmte 2021 zijn in zeven gemeenten vastgesteld
Het afgelopen jaar zijn naast de RES ook de zeven Transitieviesies Warmte (TVW's) 2021 vastgesteld. Hoewel iedere gemeente een eigen TVW heeft opgesteld, zijn de TVW's in nauwe samenwerking tussen de gemeenten en regio tot stand gekomen. Hierdoor is er samenhang in de gehanteerde uitgangspunten én is de verbinding tussen de TVW's en de RES goed geborgd. Ook op de TVW's heeft intensieve participatie plaatsgevonden middels het participatieplatform.

Tool Transitievisie Warmte

Om de inhoud van TVW te delen met inwoners en bedrijven is de TVW Tool geïmplementeerd. Door het invullen van postcode en huisnummer wordt informatie gegeven op wijkniveau aan belangstellenden.

Startmotor Warmtetransitie

De woningcorporaties Woonkracht 10, Tablis Wonen, Rhiant en Trivire hebben via de Stimuleringsregeling Aardgasvrije Huurwoningen (SAH) € 23 miljoen van het Rijk ontvangen, om tot in 2025 in totaal 5.930 bestaande woningen op een warmtenet aan te sluiten. De werkzaamheden om deze aansluitingen te realiseren zijn in 2021 begonnen en een eerste deel is reeds gerealiseerd. Daarnaast hebben de woningcorporaties de SAH inmiddels voor een aanvullende vijfhonderd corporatiewoningen aangevraagd.

In Papendrecht wordt met oog op deze opgave een pilot gefaciliteerd om de lessen die we leren over de samenwerking tussen de verschillende betrokken partijen te borgen. Het betreft

het samenwerken in het nemen van fysieke maatregelen en in communicatie.

Het initiatief Nieuwe Warmte Nu! biedt daarnaast mogelijkheden om aanvullend circa 10.000 woningequivalenten (WEQ) op het warmtenet aan te sluiten. De eerste tranche bevat circa 7.500 WEQ en richt zich op aansluiting rond 2025. De voorbereiding voor de aanvraag is afgerond. In 2022 wordt de mogelijkheid om de subsidie aan te vragen verwacht.

De gebouwen die met behulp van de SAH en Nieuwe Warmte Nu! zijn en worden aangesloten, vormen een startmotor. Continu wordt gezocht naar doorontwikkeling en verdichting van het warmtenet. Hierbij is ook de verdere verduurzaming van het warmtenet een thema dat onze aandacht heeft. Zo is er recent een subsidie ontvangen om het warmtenet van Sliedrecht en Papendrecht aan te sluiten op een slibverbrandingsinstallatie (operationeel in 2023).

Stappenplan wijkaanpak aardgasvrij geïntroduceerd

Vanuit de 'eigen' Drechtstedenpraktijk is een online stappenplan voor een wijkaanpak aardgasvrij ontwikkeld. Het nu beschikbare stappenplan heeft betrekking op warmtenetwijken en is bedoeld als een handvat dat structuur, houvast en inspiratie biedt voor collega's die betrokken zijn bij de warmtetransitie. De basis van het stappenplan zijn de lessen en best practices die we opdoen in de proeftuin Aardgasvrij Sliedrecht-Oost, de wijk Crabbehoef in Dordrecht, de wijk Walburg in Zwijndrecht en buurten die volgen.

Regeling Reductie Energiegebruik en RREW (lokale uitvoering)

De gemeenten in onze regio hebben met de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) woningeigenaren gestimuleerd tot kleine energiebesparende maatregelen. Bewoners kregen een waardebon voor de aanschaf van energiebesparende producten zoals LED lampen, radiatorfolie en tochtstrips. De waardebon kon gebruikt worden om energiebesparende producten aan te schaffen bij bouwmarkten en webwinkels. De regeling krijgt opvolging in de vorm van de RREW waardoor specifiek huurders gebruik kunnen maken van deze regeling.

Deelname Duurzame Huizen Route

De Drechtsteden gemeenten hebben zich aangesloten bij het platform Duurzame Huizen Route (DHR). De DHR is een platform voor en door huiseigenaren. Op de website van de DHR staan ongeveer 1800 duurzame huizenvoorbeelden door heel Nederland. Met de website van de DHR kunnen woningeigenaren op een laagdrempelige manier met elkaar in contact komen over verduurzaming.

Aanpak kantoren label C

In de Drechtsteden zijn bijna negenhonderd kantooreigenaren aangeschreven omdat zij nog niet voldoen aan het verplichte label C, of omdat van het kantoor nog geen energielabel geregistreerd stond. Samen met de Omgevingsdienst

Zuid-Holland Zuid is een aanpak ontwikkeld voor het verplichte label C dat in 2023 voor kantoren geldt. Er is een tool gemaakt voor kantooreigenaren om inzicht te krijgen wat het globaal kost om naar een bepaald label te gaan. Daarnaast is een E-book opgesteld dat antwoorden geeft op praktische vragen.

Lancering platform Duurzame Bedrijven

In november 2021 hadden de Drechtsteden gemeenten een primeur met de lancering van het platform Duurzame Bedrijven. Het platform dat in samenwerking met de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid is opgericht biedt een netwerk van toekomstbestendige bedrijven met inspirerende voorbeelden van verduurzaming en duurzame toepassingen. Op 12 november is met een aantal koplopers, bestuurders en andere betrokkenen uit de regio het startsein gegeven voor de Nationale Duurzame Bedrijven Route. Bedrijven kunnen tijdens dit jaarlijkse evenement bij elkaar op bezoek om inspiratie op te doen over duurzaam ondernemen. Op 3 en 10 maart 2022 staat de eerste volwaardige Duurzame Bedrijven Route gepland.

Werkpakketten Energiebesparing in ontwikkeling

In de vastgestelde Regionale Energiestrategie is de doelstelling opgenomen om voor 2030 tenminste 20% aan energiebesparing (elektriciteit en gas) te realiseren in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2020. Om invulling te geven aan deze ambitie zijn we begonnen met het opstellen van werkpakketten, die bestaan uit logische toegespitste energiebesparingsmaatregelen.

De aanpak met werkpakketten loopt meerjarig, waardoor we bewoners en lokale en regionale bouw- en installatiebedrijven ook meer voorspelbaarheid geven. De werkpakketten zijn gebaseerd op de publieke waarden achter energiebesparing, zoals CO2-besparing, kostenefficiëntie en een inclusieve transitie. Data-analyse op basis van buurt-, gebouw-, bewoners- en generieke kenmerken heeft vervolgens geholpen om per werkpakket in kaart te brengen op welke (en hoeveel) gebouwen deze van toepassing is en waar deze gebouwen zich bevinden. De gemeentelijke aanpak om energiebesparing te stimuleren kan met de werkpakketten gericht worden ingezet. Werkpakketten zijn herhaalbaar, opschaalbaar, zorgen voor efficiencywinst bij gemeenten en vergroten de kans om aan te sluiten bij natuurlijke momenten. Voorbeelden zijn een werkpakket met betrekking tot hybride warmtepompen en een werkpakket met betrekking tot energiearmoede.

Lancering Energieloket Bedrijven en Energieloket Verenigen van Eigenaren

In maart 2021 is het zakelijke loket voor ondernemers gelanceerd. Het zakelijke loket is relevant voor bedrijven, organisaties en instellingen uit verschillende sectoren. Het loket helpt ondernemers bij het verduurzamen van hun bedrijf en vastgoed. Per sector is informatie over energiebesparende maatregelen opgenomen. Daarnaast geeft het loket informatie over wet- en regelgeving en subsidies en andere financieringsmogelijkheden.

Een aantal gemeenten heeft daarnaast een energieloket gelanceerd voor Verenigen van Eigenaren. Zo'n loket biedt een stappenplan om te komen tot een duurzame Vereniging van Eigenaren.

Uitnodigingskader grootschalige opwek zon op land van start

In de RES 1.0 hebben we uitwerkingsgebieden en criteria voor zon op land vastgesteld. In 2021 zijn alle voorbereidingen getroffen om in januari 2022 het uitnodigingskader zon op land te openen. Initiatiefnemers worden uitgenodigd om ideeën en voorstellen met onderbouwing in te dienen voor zon op land.

Mede met oog op het uitnodigingskader en de uitwerkingsgebieden werken we ook intensief samen met Stedin om netcongestie waar mogelijk te voorkomen of beperken. Dat er in de toekomst op plekken toch netcongestie op zal treden is niet volledig uit te sluiten, maar vroegtijdige signalering en actie kan de overlast in de toekomst beperken.

Kwartiermaker Energietransitie en Arbeidsmarkt

In 2021 zijn alle voorbereidingen getroffen om in januari 2022 een kwartiermaker Arbeidsmarkt en Energietransitie te laten starten. De kwartiermaker brengt in de eerste helft van 2022 in kaart hoeveel werk er vanuit de energietransitie ontstaat. Hierbij ligt een nadruk op technische werkzaamheden. Ook kijkt zij hoe knelpunten door oningevulde vacatures kunnen worden voorkomen én hoe onze regionale economie en de arbeidsmarkt optimaal van deze enorme opgave kunnen profiteren.

Organisatie ontwikkeling Energietransitie

Met het vaststellen van de RES 1.0 en de Transitievisies Warmte breekt een nieuwe fase aan, waarin de vraag centraal staat hoe de gemeenten, provincie, waterschappen en de regio de geformuleerde doelen kunnen omzetten naar resultaten. Om een antwoord te kunnen geven op deze vraag hebben de gemeenten de afgelopen maanden een gezamenlijk proces doorlopen, waarin de vastgestelde doelen zijn vertaald naar activiteiten en de hiervoor benodigde capaciteit. Dit proces biedt informatie om op gemeentelijk niveau een zorgvuldige afweging te kunnen maken over de inzet die de komende jaren op de energietransitie mogelijk en gewenst is.

Strategische inzet regionale communicatie

Als onderdeel van de inhoudelijke ambities en opgaven, zijn diverse communicatie- en participatie-activiteiten geïnitieerd. Om te komen tot de einddocumenten voor de Transitievisies Warmte en de RES is bijvoorbeeld een uitgebreid participatie- en communicatietraject ontwikkeld en gefaciliteerd voor de zeven gemeenten. De eigen huisstijl is verder doorontwikkeld en is nu eenvoudig te integreren binnen de huisstijlen van de zeven gemeenten. Ook ligt er een eerste ontwerp voor een gezamenlijke communicatiestrategie Warmtenet Sliedrecht. Voor de corporate communicatie is gestart met het actualiseren van de strategische aanpak voor de komende drie jaar.

Lobby op kaders en randvoorwaarden

De randvoorwaarden voor de energietransitie zijn nog onvoldoende op orde. Dit vanwege ontbrekende structurele middelen en omdat relevante wetgeving nog in ontwikkeling is. We zetten ons als regio zeer actief in om de ontwikkelingen op dit vlak nauwlettend te volgen en hier waar mogelijk invloed op uit te oefenen. Zo is er intensief contact met de VNG, het Nationaal Programma RES, het ministerie van Binnenlandse Zaken en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Samenhang met andere opgaven

Samenhang met Bouwen en Wonen

- Met de bouw van nieuwe woningen en wijken ontstaat ook een nieuwe energievraag en benodigde uitbreiding van het energiesysteem. Goede afstemming met de netbeheerder is nodig om knelpunten te voorkomen. Daarnaast worden woningen bij voorkeur energieneutraal of energiepositief opgeleverd, zodat de klimaatopgave niet verder wordt vergroot.

Samenhang met Werken en Economie

- Er is een verbinding gelegd tussen de regionale energietransitie (RES) en de arbeidsmarktregio Drechtsteden (zie Werken en Economie voor een nadere omschrijving).

- Een tekort aan vakmensen is één van de belangrijkste potentiële knelpunten in de energietransitie. Vandaar dat op allerlei manieren wordt gekeken hoe dit knelpunt voorkomen of verkleind kan worden. Zo zoeken wij onder andere met Bouwend Nederland en Techniek Nederland naar innovaties om meer werk met minder mensen gedaan te krijgen.

Samenhang met Bereikbaarheid en Mobiliteit

- Elektrisch rijden, laadinfra, walstroom. Ov, waterbus, doelgroepenvervoer en watertaxi verduurzamen.

- Daarnaast loopt de succesvolle innovatietafel Waterstof met onder andere Werkgevers Drechtsteden, die op diverse plekken in de Drechtsteden leidt tot de realisatie van een waterstofvulpunt.

EXTERNE BETREKKINGEN

Wat hebben we bereikt?

Public Affairs (PA) is een instrument binnen een organisatie om beleidsdoelen waarvoor de medewerking van externe partij- en noodzakelijk is, te verwezenlijken. PA richt zich op de hele beleidsbeïnvloedingsketen en is het meest effectief als het zo vroeg mogelijk en op een zo laag mogelijk niveau wordt toegepast.

Lobby, onderdeel van PA, wordt ingezet om planmatig voor of tegen een beleidsvoornemen te pleiten en voor het aanjagen van nieuwe financiële middelen ten behoeve van de ambities binnen de Groeiagenda Drechtsteden. We richten ons op mede-overheden in de regio/provincie, Den Haag en Brussel.

Het jaar 2021 was het jaar van de Tweede Kamerverkiezingen, waarbij het nieuwe kabinet helaas pas in 2022 is beëdigd. Daardoor zijn de Kamercommissies die relevant zijn voor de Groeiagenda-opgaven niet doorgestaan. Wel is er gewerkt aan relatiemanagement en het opbouwen van een netwerk met de nieuwe Kamerleden om uiteindelijk de Drechtsteden-dossiers onder de aandacht te brengen.

Onze kernopgaven

- Tweede Kamerverkiezingen 2021
- Groeiagenda Smart Delta Drechtsteden
- Sociaal domein

Wat hebben we gedaan?

Tweede Kamerverkiezingen

In maart 2021 zijn de Tweede Kamerverkiezingen geweest. Er is een propositiedocument opgesteld met de belangrijkste lobbyboodschappen. Deze is verzonden naar de formateurs om uiteindelijk het regeerakkoord te kunnen beïnvloeden. Daarnaast zijn er position papers opgesteld voor de Groeiagenda-opgaven: Bouwen en Wonen, Werken en Economie, Bereikbaarheid en Mobiliteit en Energietransitie. Hierin staan per opgave de lobbydossiers geformuleerd. Deze zijn afgestemd in de bestuurlijke werkgroepen en gebruikt tijdens de werkbezoeken:

1 maart 2021: Wytske Postma (CDA) - Tweede Kamerlid met woordvoering op Bereikbaarheid (is niet teruggekeerd na de verkiezingen)

4 maart 2021: Fahid Minhas (VVD) - toen kandidaat Tweede Kamerlid, nu Kamerlid met woordvoering op Wonen en Bereikbaarheid

25 maart 2021: Chris Kuijpers - DG Volkshuisvesting en Wonen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties & Sandor Gaastra - DG Klimaat en Energie bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

26 maart 2021: Daniel Koerhuis (VVD) - toen Tweede Kamerlid met woordvoering op Wonen, nu Kamerlid met woordvoering op Bereikbaarheid

7 april 2021: Focco Vijselaar - DG Bedrijfsleven en Innovatie bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

10 mei 2021: Henk Nijboer (PvdA) - Tweede Kamerlid met woordvoering op Wonen

16 juli 2021: Henri Bontenbal (CDA) - Tweede Kamerlid met woordvoering op Klimaat & Energie en Bereikbaarheid

24 sept 2021: Hans Ton - Directeur Wonen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken

24 sept 2021: Frederik Zevenbergen en Meindert Stolk - gedeputeerden bij de provincie Zuid-Holland

30 sept 2021: Netwerkborrel Den Haag, waarbij de volgende Kamerleden aanwezig waren: Mustafa Amhaouch (CDA), Judith Tielen (VVD), Hatte van der Woude (VVD), Fahid Minhas (VVD) en Zohair el Yassini (VVD). De Drechtsteden waren vertegenwoordigd door vertegenwoordigers vanuit onderwijs, bedrijfsleven en overheid (triple helix).

6 okt 2021: Boudewijn Siemons - COO bij Havenbedrijf Rotterdam

29 okt 2021: CDA Statenfractie in het kader van de woningbouwopgave Drechtsteden en samenwerking met provincie Zuid-Holland

5 nov 2021: Derk Jan Eppink (JA21) - Tweede Kamerlid met woordvoering op Defensie in het kader van vervanging onderzeeboten van het ministerie van Defensie en de kansen voor onze regionale economie

12 nov 2021: Daniel Koerhuis (VVD) - Tweede Kamerlid met woordvoering op Bereikbaarheid in het kader van Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht

10 dec 2021: Mustafa Amhaouch (CDA) - Tweede Kamerlid met met woordvoering op economie

Groeiaagenda Smart Delta Drechtsteden

Bouwen en Wonen

De herziening 2021 van het provinciale Omgevingsbeleid bevat o.a. de modules Verstedelijking, Ruimtelijke Kwaliteit, 3 ha-kaart, Bedrijventerreinen, etc. We hebben een gezamenlijke zienswijze ingediend namens Smart Delta Drechtsteden, waarin het doel van de Groeiaagenda onder de aandacht is gebracht in relatie tot de programmeerruimte van de provincie. Het aantal bouwplannen van de regio overschrijdt nu de provinciale grens. We vragen de provincie om deze programmeerruimte te verruimen. Alleen op die manier kunnen we ook onze groeiambitie waarmaken. Tijdens diverse werkbezoeken is dit onder de aandacht gebracht, o.a. bij de ambtelijke top van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Kamerleden met woordvoering op Wonen. De herziening van het Omgevingsbeleid wordt als besprekingspunt geagendeerd voor de Provinciale Staten-vergadering van 2 februari 2022.

Werken en Economie

Het ministerie van Defensie wil vier onderzeeboten vervangen. Een groot deel van de Tweede Kamer wil dat de onderzeeboten in Nederland worden onderhouden en dat Nederlandse bedrijven een wezenlijke rol krijgen in de productie. Twee bedrijven uit onze regio zijn in de race voor deze miljardenorder. Mocht de order daadwerkelijk gegund worden aan een van deze bedrijven, zal dit van grote invloed zijn op de werkgelegenheid en onze lokale economie. Samen met partners van Rotterdam Maritime Capital worden er lobbyactiviteiten georganiseerd om dit onder de aandacht te krijgen.

Bereikbaarheid en Mobiliteit

De noodzakelijke investeringen aan de Oude Lijn, Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht, die moeten leiden tot introductie van het 'city sprinter' concept komen inmiddels in een versnelling. Een eerste investeringspakket is eind 2021 door de ministers van Infrastructuur en Waterstaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangeboden aan het Nationaal Groeifonds. En de in het nieuwe regeerakkoord opgenomen extra investeringsruimte van 7,5 miljard op het terrein van openbaar vervoer wettigen de verwachting dat de eerste stappen naar uitvoering in 2022 kunnen worden gezet.

Energietransitie

Binnen de huidige context zijn de randvoorwaarden voor de energietransitie nog niet op orde. Relevante wetgeving is nog in ontwikkeling, ambtelijke capaciteit binnen gemeenten is te schaars en de kosten zijn in de meeste gevallen nog te hoog. Het afgelopen jaar zijn er diverse gesprekken gevoerd met de ambtelijke top van Economische Zaken en Klimaat om dit onder de aandacht te brengen.

Groeiaagenda Zuid-Holland

De Groeiaagenda Zuid-Holland is een ambitieuze actie- en investeringsagenda, op basis waarvan bijna 80 publieke en private sleutelspelers in Zuid-Holland substantieel gaan investeren in het verdienvermogen, brede welvaart en werkgelegenheid van de regio en daarmee Nederland. De Groeiaagenda biedt de kapstok om krachten te bundelen met regionale partners en met het Rijk. Smart Delta Drechtsteden is een van deze partners. Deze gezamenlijke (lobby) inzet vergroot onze kansen op de beschikbare middelen bij het Rijk en Europa en daarmee het realiseren van de Groeiaagenda.

Nationaal Groeifonds

Voortgang 1e ronde

Afgelopen voorjaar maakten de ministers van Economische Zaken en Klimaat en Financiën bekend dat zij 646 miljoen euro investeren en 3,5 miljard euro reserveren voor tien projecten die moeten zorgen voor meer economische groei in Nederland. Sindsdien besloot het kabinet het voorwaardelijk toegekende budget vanuit het Nationaal Groeifonds voor de projecten Health-RI, Groenvermogen en het Nationaal Onderwijslab om te zetten in een onvoorwaardelijke toekenning. Voor het voorstel 'Schaalsprong Metropoolaan OV en Verstedelijking Zuidelijke Randstad' is nu sprake van een onvoorwaardelijke toekenning. De Oude Lijn Dordrecht-Leiden is de 'backbone' van deze schaalessprong, waar voor Smart Delta Drechtsteden de Spoorzone Dordrecht-Zwijndrecht onderdeel is. Voor de tweede ronde van het Nationaal Groeifonds, die vorig jaar van start is gegaan en nu loopt, is het Warmtenet Drechtsteden ingediend.

Europa

De opgaven van gemeenten en regio's worden steeds meer geraakt door Europees beleid. Deze invloed zorgt enerzijds voor nieuwe vraagstukken, anderzijds kan nadere verbinding met Brussel nieuwe kansen opleveren voor onze regio. In het afgelopen jaar hebben we een start gemaakt aan een lobbyplan voor het goederenvervoer. Op dit moment zijn we met elkaar in gesprek hoe we deze lobby integraal kunnen oppakken en hoe we ons hierbij ook tot het Rijk kunnen richten. Om onze kracht op het gebied van Europa te versterken vergroten we in 2022 onze capaciteit om beter in te zetten op Europese subsidie. Daarnaast willen we de Drechtstedelijke lobbymogelijkheden verder verkennen.

Sociaal domein

De financiële krapte van de gemeenten binnen het sociaal domein vraagt om extra aandacht vanuit Public Affairs. Inmiddels zijn er een aantal gesprekken gevoerd, de Sociale Dienst Drechtsteden werkt op dit moment de lobbyfiches verder uit. Op basis van prioritering gaan we aan de slag met drie lobbydossiers: armoede en schulden, participatiewet en resultaatgericht indiceren.

Vanuit Public Affairs is er al een netwerkanalyse uitgewerkt en hebben we gewerkt aan een advies voor de aanpak van de lobby. In het komende jaar kunnen we op basis van de lobbydoelen op pad.

COMMUNICATIE

Wat willen we bereiken?

- De Drechtsteden positioneren als een aantrekkelijk gebied om in te wonen, werken, leven en ondernemen en als een regio die zich maximaal inzet voor de Brede Welvaart.

Onze kernopgaven

- Eenduidige afzender ontwikkelen voor alle thema's binnen de Groeiagenda.
- Vernieuwen www.groeiagendadrechtsteden.nl.
- Ontwikkelen van een externe nieuwsbrief voor externe partners en stakeholders.
- Verbinden (tweezijdige opgave) van regionale corporate communicatie aan intergemeentelijke en lokale communicatie voor alle opgaven van de Groeiagenda.
- Advisering/ondersteuning van meervoudig lokale opgaven die de zeven gemeenten tegelijk samen aangaan (bijvoorbeeld de Energietransitie).

Wat hebben we bereikt?

Het nieuwe merk Smart Delta Drechtsteden is tot stand gekomen in opdracht van een kernteam waarin het communicatieteam Groeiagenda, de zeven gemeenten en Deal vertegenwoordigd waren. Het merk vormt een eenduidige afzender voor en geeft een eigen gezicht aan de regionale ruimtelijk-economische onderwerpen van de Groeiagenda.

Er zijn meerdere varianten van het logo ontwikkeld: een corporate logo voor als het onderwerp meerdere thema's binnen de Groeiagenda beslaat en het meerdere partners (inclusief gemeenten) betreft, een endorsed logo dat toegepast kan worden door een individuele partner en een logo per opgave.

Dit merk is spraakmakend gelanceerd en enthousiast ontvangen tijdens de kwartaalbijeenkomst op 2 november 2021. Ook is hier via in- en externe communicatie uitgebreid aandacht aan besteed. Tijdens verschillende overleggen en met een ronde langs het interne netwerk van de zeven Drechtstedengemeenten is intern draagvlak gecreëerd.

De opgaven afzonderlijk en de meervoudig lokale opgaven die de zeven gemeenten aangaan zijn ondersteund met proactief communicatieadvies en uitvoering.

Overigens is Smart Delta Drechtsteden zo goed ontvangen door het bedrijfsleven en onderwijs dat het merk in 2022 geladen wordt als triple helix regiomerk, waarbij ook de opgaven andere benamingen krijgen.

Samenhang met andere opgaven

Daarnaast heeft het communicatieteam van de Groeiagenda zich ingezet om de zichtbaarheid van de uitvoering van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem te vergroten en zijn de lobbyactiviteiten van Public Affairs ondersteund met verschillende communicatie uitingen en -middelen. De communicatieactiviteiten om de doelen per opgave te ondersteunen zijn nader uitgewerkt in de eerdere hoofdstukken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Smart Delta Drechtsteden Corporate

Smart Delta Drechtsteden is een regiobreed triple helix merk. Het moet door alle gemeenten en partners, inclusief hun communicatiebureaus, uniform en correct worden gebruikt. Daarom is een huisstijlhandboek ontwikkeld met daarin vastgelegd: de merkessentie, visuele identiteit, handelingskader, corporate story en kernboodschappen en pay-offs per thema. In het verloop hiervan zijn diverse communicatiemiddelen ontwikkeld en ontsloten via een online mediakit.

Om het merk in- en extern te introduceren en te laden zijn diverse video's ontwikkeld. Tevens was de introductie van het merk een hoofditem tijdens de kwartaalbijeenkomst op 2 november: met een lasershow werd het nieuwe merk bekendgemaakt aan het interne netwerk van de Drechtstedengemeenten en met een video en presentatie toegelicht.

De communicatiecollega's en overige collega's zijn geïnformeerd via SID, teamoverleggen, themamailings en via ambassadeurs tijdens bestuurlijke overleggen.

Er is een tijdelijke landingspagina smartdeltadrechtsteden.nl gelanceerd met informatie over het merk en de opgaven. Inmiddels is een start gemaakt met het ontwerp van de nieuwe website die in 2022 live gaat. De website groeiagendadrechtsteden.nl is omgezet naar drechtsteden.nl en geactualiseerd voor wat betreft inhoud en huisstijl.

Er is een maandelijkse nieuwsbrief ontwikkeld om met in- en externe partners en stakeholders te communiceren over de voortgang op de verschillende opgaven. Aan de hand van een social media en mediastrategie is een contentkalender gemaakt die we sinds 2 november uitvoeren. In deze kalender is aandacht voor afwisseling in content van de verschillende opgaven en corporate onderwerpen.

Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem

In 2021 is het partner platform van de Regio Deal Drechtsteden-Gorinchem verbeterd. Op de eerdergenoemde tijdelijke landingspagina smartdeltadrechtsteden.nl is een link opgenomen die naar publieksinformatie over de Regio Deal leidt. Daarnaast is ondersteuning geboden bij de organisatie van evenementen, zoals de Drechtlabs en de communicatie hieromheen geregeld zoals uitnodigingen, nieuwsberichten en verslaglegging in woord en beeld.

Verder is content gecreëerd over de projecten van de Regio Deal. Deze is onder andere via de in 2021 ontwikkelde nieuwsbrief naar buiten gebracht.

Public Affairs

In maart 2021 zijn voor de nieuw benoemde Tweede Kamerleden een felicitatievideo en felicitatiebrieven gemaakt. Voor de vier opgaven zijn position papers verzorgd en er is ondersteuning geboden bij de externe communicatie rondom werkbezoeken van Kamerleden. Tevens is een factsheet Groeiagenda gemaakt voor de gemeenteraden.

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Opgaven Groeiagenda	Begroot 2021	Besteed	Ruimte
Algemene kosten	813.000	773.649	39.351
Materiele lasten	104.000	64.649	
Personele lasten	202.000	202.000	
Personele lasten Regio Deal	206.000	206.000	
Afdracht SCD	301.000	301.000	
Communicatie	344.000	336.138	7.862
Materiele lasten	146.000	138.138	
Personele lasten	198.000	198.000	
Externe betrekkingen	234.000	241.774	-7.774
Materiele lasten	7.000	14.774	
Personele lasten	227.000	227.000	
Bouwen en Wonen	294.000	279.059	14.941
Materiele lasten	54.000	39.059	
Personele lasten	240.000	240.000	
Werken en Economie	1.571.000	1.368.093	202.907
Materiele lasten	1.129.000	926.093	
Personele lasten	442.000	442.000	
Bereikbaarheid en Mobiliteit	687.000	652.127	34.873
Materiele lasten	405.000	370.127	
Personele lasten	282.000	282.000	
Energietransitie	611.000	580.848	30.152
Materiele lasten	36.000	5.848	
Personele lasten	575.000	575.000	
Totaal	4.554.000	4.231.688	312.312
Budget Groeiagenda 2021	4.208.410		
Overschot uit 2020	279.000		
Beschikbaar budget 2021	4.487.410	4.231.688	-23.278

Toelichting

In deze jaarverantwoording zijn het oorspronkelijke materiele budget van 2,9 mio en het personele budget (voormalige lasten van Bureau Drechtsteden) van 1,2 mio samengenomen en vervolgens geïndexeerd. Dit levert een totaalbudget van €4.208.410 op. In 2020 was er tevens een onderbesteding van € 279.000 die in reserve is geplaatst. Hierdoor was er in 2021 een totaal besteedbaar budget van € 4.487.410.

Mede in verband met de feitelijke cofinanciering voor de personele lasten van de Regio Deal, de afdracht aan het SCD en extra kosten voor de ontwikkeling van het afzenderschap (Smart Delta Drechtsteden) komt de begroting uit op € 4.554.000 en daarmee hoger dan het beschikbare budget voor 2021. Hierop is in 2021 gestuurd door de lasten zo veel als mogelijk terug te dringen. Uiteindelijk is er nog een tekort van € 23.278. Dit bedrag wordt uit de reserve gehaald, waarmee er nog een bedrag van € 256.190 in reserve blijft en beschikbaar is in 2022.

Bijlage 2 – Specificatie Uitvoeringsprogramma 2023 in materieel en personeel budget

Onderdeel	Materieel	Personeel	Totaal
Algemene kosten	60.000	400.000	460.000
Communicatie	40.000	225.000	265.000
Externe betrekkingen	75.000	265.000	340.000
Bouwen en Wonen	80.000	255.000	335.000
Werken aan Economie	1.165.000	440.000	1.605.000
Bereikbaarheid en Mobiliteit	325.000	340.000	665.000
Energietransitie	30.000	580.000	610.000
Rest na indexatie 2022	1.457		1.457
Indexatie 2023	209.791		209.791
Totaal begroot voor Uitvoeringsprogramma 2023	1.986.248	2.505.000	4.491.248
Nog beschikbaar vanuit 2021			256.000
Totaal beschikbaar			4.747.248

Uitwerkingsovereenkomst samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Economie

De ondergetekenden:

- gemeente Alblasterdam, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171, lid 1 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.G.A. Paans, burgemeester;
- gemeente Hardinxveld-Giessendam, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171, lid 1 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer D.A. Heijkoop, burgemeester;
- gemeente Hendrik-Ido-Ambacht, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171, lid 1 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. Heijkoop, burgemeester;
- gemeente Papendrecht, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171, lid 1 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.J. Moerkerke, burgemeester;
- gemeente Sliedrecht, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171, lid 1 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.P.J. van Hemmen, burgemeester;
- gemeente Zwijndrecht, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171, lid 1 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer W.H.J.M. van der Loo, burgemeester, hierna gezamenlijk te noemen "Gemeenten",

en

gemeente Dordrecht, te dezen ingevolge het bepaalde in artikel 171, lid 1 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.W. Kolff, burgemeester, hierna te noemen "Centrumgemeente";

Gemeenten en Centrumgemeente gezamenlijk te noemen "Partijen";

overwegende dat

- Partijen binnen het verband van deze Regeling en ieder voor zich als onderdeel van de Drechtstedengemeenten hebben besloten samen te werken op het gebied van Ruimtelijke Economie;
- Partijen samen deelnemen in de gemeenschappelijke regeling 'Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten' (hierna: de Regeling);
- Gemeenten een nader in deze overeenkomst te omschrijven samenwerking die valt onder de Regeling, met de Centrumgemeente wensen aan te gaan;
- deze dienst wordt uitgewerkt in deze Uitwerkingsovereenkomst, conform artikel 3, lid 5 van de Regeling;

komen het volgende overeen:

Artikel 1 Doel van de overeenkomst

1. Deze overeenkomst heeft tot doel het vastleggen van de afspraken tussen Partijen over de samenwerking op het gebied van de Ruimtelijke Economie.
2. Deze overeenkomst is een Uitwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 3, vijfde lid van de Regeling.

Artikel 2 Looptijd van de overeenkomst

Deze overeenkomst treedt in werking op de datum waarop Partijen de overeenkomst hebben ondertekend en geldt voor onbepaalde tijd.

Artikel 3 Gemeenschappelijk belang

1. Partijen delen als gemeenschappelijk belang het realiseren van een aantrekkelijk woon- en werkgebied in de Drechtstedenregio. Daartoe is voor de periode 2018-2030 de Groeiagenda 2030 vastgesteld.
2. Partijen wijzen in het kader van de uitvoering van deze overeenkomst de gemeente Dordrecht aan als Centrumgemeente als bedoeld in artikel 8, vierde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 4 Rol Centrumgemeente

1. Partijen zijn er gezamenlijk voor verantwoordelijk dat een strategische visie op metaniveau op ruimtelijk economisch gebied tot stand komt. De Groeiagenda 2030 is de strategische visie voor de periode 2018-2030.
2. De Centrumgemeente coördineert het proces om te komen tot een door alle raden geaccordeerde en de Drechttraad vastgestelde strategische visie als bedoeld in het eerste lid.
3. De Centrumgemeente coördineert het opstellen van een jaarlijks Uitvoeringsprogramma van de strategische visie als bedoeld in het eerste lid.
4. De Centrumgemeente faciliteert het vaststellen van het uitvoeringsprogramma als bedoeld in het derde lid door alle gemeenteraden.
5. De Centrumgemeente is verantwoordelijk voor het bijeenbrengen van menskracht, geld en overige middelen voor de realisatie van het Uitvoeringsprogramma als bedoeld in het derde lid.
6. De Gemeenten verplichten zich vanuit het gemeenschappelijk belang naar rato van het inwoneraantal, gemeten op 1 januari van het jaar t-1, bij te dragen aan het beschikbaar stellen van menskracht, geld en overige middelen.
7. Voor de uitvoering van de in deze overeenkomst bedoelde taken zorgt de Centrumgemeente binnen haar organisatie voor een organisatieonderdeel dat is belast met de uitvoering van de op basis van deze overeenkomst afgesproken taken.

Artikel 5 Begroting

1. Ter vaststelling van de door de Partijen te leveren bijdrage als bedoeld in artikel 4, stelt de Centrumgemeente elk jaar een Uitvoeringsprogramma inclusief een ontwerp begroting en ontwerp meerjarenbegroting op, voor de periode t tot en met t+3.
2. In de begroting zijn alle thema's uit de strategische metavisie en de kosten die bij de Centrumgemeente optreden als gevolg van het uitvoeren van de activiteiten ten aanzien van de ruimtelijke economie opgenomen.
3. De Begroting wordt jaarlijks geïndexeerd met percentages zoals deze in Kadernota van de Centrumgemeente worden vastgesteld.
4. Op basis van de begroting wordt de bijdrage per Partij voor het jaar t vastgesteld.

Artikel 6 Procedure voor het vaststellen van de begroting

1. De Centrumgemeente zendt het Uitvoeringsprogramma inclusief een ontwerp begroting en ontwerp meerjarenbegroting, na goedkeuring in de bestuurlijke werkgroepen, voor het volgende kalenderjaar uiterlijk op 1 augustus van elk kalenderjaar ter vaststelling aan de Partijen.
2. De Partijen verplichten zich het Uitvoeringsprogramma inclusief de ontwerp begroting zo spoedig mogelijk maar uiterlijk 1 oktober van elk jaar of de eerst mogelijke vergadering na die datum ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraden.
3. Wanneer er op totaalniveau van het Uitvoeringsprogramma en het bij het uitvoeren van de activiteiten financiële afwijkingen optreden die groter zijn dan 10% in jaarschijf t ten opzichte van jaarschijf t+1 uit de begroting van het jaar voorafgaand, dan wordt een vooraankondiging hiervan uiterlijk 15 april gedaan bij de Partijen.

Artikel 7 De Verantwoording

1. De Centrumgemeente stelt gedurende het jaar van uitvoering één tussentijdse rapportage op, waarin wordt ingegaan op de inhoudelijke en financiële stand van zaken van alle thema's uit de strategische metavisie en de kosten die bij de Centrumgemeente optreden als gevolg van het uitvoeren van de activiteiten ten aanzien van de ruimtelijke economie, die ter beschikking wordt gesteld aan de Partijen.
2. De bestuurlijke trekkers zijn zelf verantwoordelijk voor het melden van substantiële afwijkingen in de uitvoering, aan de Partijen.
3. De Centrumgemeente stelt over de in het voorgaande kalenderjaar behaalde resultaten en bestede middelen een verantwoording op, waarin wordt ingegaan op alle thema's uit de strategische metavisie en de kosten die bij de Centrumgemeente optreden als gevolg van het uitvoeren van de activiteiten ten aanzien van de ruimtelijke economie. De verantwoording wordt elk jaar uiterlijk op 1 april, na vaststelling in de bestuurlijke werkgroepen, aangeboden aan de Partijen.
4. Bij een positief rekeningresultaat wordt het aandeel van de Gemeenten gereserveerd bij de Centrumgemeente op een rekening-courant rekening (overlopende passiva).
5. Het saldo op de rekening courant is minimaal 0.

6. Negatieve rekeningresultaten worden ten laste gebracht van deze rekening-courant rekening, voorzover het saldo dit toelaat. Een eventueel resterend negatief saldo komt naar rato ten laste van de Gemeenten.
7. Voorstellen over de besteding/teruggave van positieve bedragen worden gedaan door de bestuurlijke werkgroepen.

Artikel 8 Overleggen

1. Voor elk thema uit de strategische metavisie wordt een bestuurlijke werkgroep ingesteld, bestaande uit de portefeuillehouders van elke Gemeente.
2. Het beleggen van het trekkerschap per thema is nadrukkelijk een keuze voor de bestuurlijke werkgroep zelf.
3. De Centrumgemeente wordt door trekkers op thema's bij de voor de regio van belang zijnde overleggen op bestuurlijk niveau uitgenodigd om de regio mee te vertegenwoordigen en te positioneren.

Artikel 9 Monitoring

1. De Centrumgemeente coördineert de monitoring van de samenwerkingsresultaten en de realisatie van het uitvoeringsprogramma.
2. Voor de monitoring wordt een monitoringsoverleg ingesteld. Het monitoringsoverleg heeft geen enkele beleidsformulerende bevoegdheid. Het blijft de verantwoordelijkheid van iedere portefeuillehouder zelf om verantwoording af te leggen aan de eigen gemeenteraad.
3. De doelstelling van de monitoring is enkel het periodiek bundelen van feitelijke informatie over voortgang en realisatie en waar nodig deze informatie van een duiding voorzien (bijv. een afwijking van planning + mogelijke consequenties).
4. Het overleg wordt gevoerd door de trekkers van de thema's: wonen, bereikbaarheid, werken en energie. Er kunnen bij toevoeging van thema's ook meer trekkers aan toegevoegd worden.
5. De burgemeester van de Centrumgemeente is voorzitter van het monitoringsoverleg.
6. Ondersteuning wordt geleverd door de gemeentesecretaris van de Centrumgemeente.
7. Het monitoringsoverleg komt tenminste 2 keer per jaar bijeen. Het overleg gaat over:
  - a. de voortgang per thema/project;
  - b. de onderlinge samenhang in voortgang: hoe ontwikkelt de gehele agenda zich?
  - c. eventuele knelpunten in het samenbrengen van menskracht/geld/overige middelen.
8. Het monitoringsoverleg informeert halfjaarlijks in de vorm van een monitoringsmemo de zeven colleges van burgemeester en wethouders.
9. Het monitoringsoverleg is aan niemand verantwoording verschuldigd en heeft ook geen eigenstandige verantwoordelijkheid, anders dan het bieden van inzicht in de vorderingen van de samenwerking ten aanzien van de thema's in de strategische metavisie. Het monitoringsoverleg doet dus niets af aan de reguliere verantwoordingslijnen:
  - a. Trekkers zijn alleen verantwoording verschuldigd aan hun bestuurlijke werkgroep.
  - b. Iedere individuele portefeuillehouder legt verantwoording af aan zijn/haar college van Burgemeester en Wethouders voor het behalen van de eigen en de collectieve doelstellingen zoals geformuleerd in de strategische visie als bedoeld in artikel 4, lid 1.
  - c. De gemeenteraden sturen en controleren via de gangbare lokale processen het eigen college van Burgemeester en Wethouders en de individuele leden daarvan.
10. Het monitoringsmemo wordt ook halfjaarlijks door de burgemeester van Dordrecht in zijn rol als voorzitter van het Monitoringsoverleg ter kennisname aan de leden van het Drechtstedenbestuur en de Drechtraad verstrekt. Daartoe wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de reguliere P&C-cyclus.

Artikel 10 Verplichtingen Gemeenten

1. De Gemeenten en de Centrumgemeente zelf verplichten zich de op basis van de begroting voor het komende kalenderjaar vastgestelde financiële bijdrage voor 31 december van elk jaar op een daartoe door de Centrumgemeente aan te wijzen Rekening Courant over te maken. De Centrumgemeente kan ervoor kiezen om de voor het komende kalenderjaar vastgestelde financiële bijdrage in 2 termijnen per kalenderjaar op te halen.
2. Daarnaast verplichten de Gemeenten en de Centrumgemeente zich de begrote menskracht en overige middelen tijdig en onvoorwaardelijk (aan de Centrumgemeente) voor de realisatie van de in het kader van deze overeenkomst vastgestelde projecten beschikbaar te stellen.

3. Het beschikbaar stellen van de in het vorige lid bedoelde menskracht vindt plaats op de door de Centrumgemeente aangegeven wijze, mits betrokkenen daarmee instemmen. Indien een medewerker niet instemt met de wijze waarop hij bij de uitvoering van de Groeiagenda wordt betrokken, stelt de Gemeente een andere geschikte medewerker beschikbaar.

Artikel 11 Uittreding

Indien een Gemeente niet langer wenst deel te nemen aan deze vorm van samenwerking c.q. deze overeenkomst wil opzeggen, geldt het gestelde in artikel 14 van de Regeling

Artikel 12 Geschillen

Geschillen tussen partijen die voortvloeien uit deze overeenkomst worden door partijen opgelost conform het gestelde in artikel 17 van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten.

Artikel 13 Citeertitel

Deze overeenkomst kan worden aangehaald als "Overeenkomst samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Economie".

Aldus ondertekend in tweevoud,

Dordrecht,
op 2020

Alblasserdam,
op 2020

A.W. Kolff

J.G.A. Paans

Hardinxveld-Giessendam,
op 2020

Hendrik-Ido-Ambacht,
op 2020

D.A. Heijkoop

J. Heijkoop

Papendrecht,
op 2020

Sliedrecht,
op 2020

A.J. Moerkerke

A.P.J. van Hemmen

Zwijndrecht,
op 2020

W.H.J.M. van der Loo

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST

Gemeente Dordrecht en Gemeente Sliedrecht

Uitwerkingsovereenkomst als bedoeld in artikel 3 lid 5 van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten, maart 2013

De gemeente Dordrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door A.W. Kolff, burgemeester, verder te noemen "Dordrecht",

en

de gemeente Sliedrecht, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door Sliedrecht, burgemeester, verder te noemen "Sliedrecht",

gezamenlijk te noemen "Partijen",

overwegende dat:

- de Drechtstedengemeenten al decennia gewend zijn om op tal van terreinen samen te werken;
- deze samenwerkingen vele uitingsvormen kennen, zoals openbare lichamen, het opzetten van ontwikkelingsfondsen, gezamenlijke deelnemingen in ontwikkelingsmaatschappijen, het met elkaar en voor elkaar uitvoeren van werkzaamheden en het inrichten van regionale overleggen op politiek -, bestuurlijk - en ambtelijk niveau;
- in 2006 een samenwerking is ingericht op het gebied van de bedrijfsvoering, sociaal domein, gemeentebelastingen en andere taken in het openbaar lichaam Drechtsteden;
- deze samenwerking in de afgelopen jaren is geëvalueerd;
- die evaluatie ertoe heeft geleid dat in regionaal verband is besloten dat deze samenwerking uit oogpunt van innovatie en slagkracht toe is aan een andere vorm;
- zowel de colleges als de raden van de Drechtstedengemeenten hebben besloten dat de regio er het meest mee is gediend als de samenwerking wordt voortgezet door de in deze overeenkomst beschreven taken voor de regio aan te sturen vanuit Dordrecht;
- in maart 2013 de gemeenten Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten met elkaar zijn aangegaan en Hardinxveld-Giessendam daar sinds 1 januari 2018 bij is aangesloten;
- deze regeling een vorm van een gemeenschappelijke regeling (centrumgemeente) is als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen en tot doel heeft de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten te bevorderen door het onderling uitwisselen van kennis en kunde en capaciteit;
- het bevorderen van die samenwerking kan bestaan uit zowel het aan elkaar leveren van diensten en het voor elkaar uitvoeren van werkzaamheden als uit het aan elkaar leveren van beleids- of uitvoerende capaciteit vanuit een centrumgemeente;
- de in deze overeenkomst beschreven taken derhalve ter uitvoering van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten vanaf 1 januari 2022 worden aangestuurd vanuit Dordrecht;
- de samenwerking wordt uitgevoerd vanuit de waarden: partnerschap, professionaliteit, gericht op voortdurend verbeteren en zakelijkheid als basis, uitgaande van het onderlinge vertrouwen dat in de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten wordt uitgesproken;
- dat de in 2021 nader uit te werken formules voor de uitvoering van de dienstverlening en de daarbij behorende financieringsstructuur in 2022 leidt tot een nadere uitwerking en wijziging van deze overeenkomst per 2023;
- in deze formules worden de onderliggende waarden en het idee van flexibiliteit verder uitgewerkt;
- de dienstverlening in 2022 gebaseerd is op de reeds gemaakte afspraken en de vastgestelde begroting(en) en begrotingswijzigingen en bestuursrapportages van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden en de reeds afgesloten overeenkomsten;
- in de voorbereidende gesprekken benoemde wensen voor aanpassing van de taakuitvoering worden betrokken in de gesprekken in 2022;

gelet op artikel 3, lid 5 van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten;

komen het volgende overeen:

Artikel 1 Doel

Deze overeenkomst heeft tot doel het schriftelijk vastleggen van de afspraken over de samenwerking op het gebied van de taken, zoals nader uitgewerkt in deze overeenkomst met bijlagen en de voorwaarden waaronder die taken worden uitgevoerd.

Artikel 2 Looptijd en beëindiging

1. Deze overeenkomst treedt in werking op 1 januari 2022 en heeft een looptijd voor onbepaalde tijd, in lijn met de taakuitvoering via de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten.
2. Afspraken over de inhoud van de uitvoering van de taken als genoemd in de bijlage(n) bij deze overeenkomst worden gemaakt voor een eerste periode van vier (4) jaar. Vervolgens worden nadere afspraken gemaakt over de duur en omvang van de taakuitvoering, in lijn met de nader uit te werken formules voor dienstverlening, financieringssysteem en afspraken over investeringen.
3. Partijen bespreken periodiek de voortgang van en de ontwikkeling in de overeenkomst.
4. Partijen kunnen tot beëindiging van de overeenkomst besluiten. Met de beëindiging van deze overeenkomst treedt Sliedrecht niet uit de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten.
5. Indien Sliedrecht deze overeenkomst na de eerste vier jaar geheel of gedeeltelijk wenst te beëindigen, dan meldt ze dit onverwijld aan Dordrecht. Opzegging van de overeenkomst kan alleen schriftelijk plaatsvinden per 31 december van enig jaar, met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste één vol kalenderjaar.
6. Partijen stellen bij beëindiging van deze overeenkomst een beëindigingsplan vast. Het beëindigingsplan regelt de gevolgen van de beëindiging van de taakuitvoering, waaronder worden verstaan de financiële -, juridische -, personele - en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de beëindiging van deze overeenkomst. Het beëindigingsplan bepaalt tevens de systematiek voor berekening van de financiële gevolgen van de beëindiging van deze overeenkomst. Bij het opstellen van het beëindigingsplan kan een onafhankelijke externe deskundige worden ingeschakeld ter ondersteuning van het maken van afrondende afspraken.
7. De voorlopige respectievelijk de definitieve vergoeding bij beëindiging van deze overeenkomst bestaat uitsluitend uit een vergoeding ter compensatie van frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten en de waarde van de formatie die Sliedrecht overneemt. Onder frictiekosten worden verstaan alle incidentele kosten te maken door Dordrecht die het directe gevolg van de beslissing tot beëindiging van deze overeenkomst zijn. Onder desintegratiekosten worden verstaan alle kosten direct dan wel toekomstig, te maken dan wel te dragen door Dordrecht die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico's daarbij inbegrepen, ontstaan als direct gevolg van de beëindiging van deze overeenkomst.
8. Kosten die Sliedrecht maakt ter voorbereiding op of als gevolg van de beslissing tot beëindiging van deze overeenkomst komen voor rekening van Sliedrecht.
9. De in het zesde lid bedoelde systematiek wordt gebaseerd op:
  - a. Relevante regelgeving;
  - b. Relevante jurisprudentie;
  - c. Feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van de daadwerkelijke beëindiging van deze overeenkomst. Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich voordoen of opkomen na het moment van de daadwerkelijke beëindiging van deze overeenkomst kunnen niet worden betrokken bij de bepaling van de hoogte van de vergoeding.
10. Dordrecht alsmede Sliedrecht is gehouden redelijkerwijs al het mogelijke te doen om de kosten bij de beëindiging van deze overeenkomst zo laag mogelijk te houden. Het

voorgaande hoeft niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het algemeen bestuur van het besluit tot beëindiging van deze overeenkomst.

11. Partijen maken bij geheel of gedeeltelijke beëindiging van deze overeenkomst in redelijkheid en billijkheid afspraken over de (financiële en personele) gevolgen.

Artikel 3   Taken

1. Dordrecht voert voor Sliedrecht (bevattend de ambtelijke organisatie, het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad en hun ondersteuning) taken uit zoals beschreven in de bijlagen. Dordrecht draagt daarbij zorg voor de uitvoering, (door)ontwikkeling en innovatie van de taken en het beleid.
2. Dordrecht en Sliedrecht hebben de ambitie om te komen tot taakuitvoering aan de hand van formules voor dienstverlening die na besluitvorming in het vierde kwartaal 2021 in 2022 worden geïmplementeerd en vastgelegd in een gewijzigde overeenkomst en (zo nodig) bijlage(n).
3. Na twee jaar, voor het eerst in 2024, wordt een gesprek gevoerd in het ONS-D gericht op de inhoudelijke bijsturing van de taakuitvoering en deze overeenkomst. Dordrecht neemt hiertoe het initiatief.

Artikel 4   Gemeentebelastingen

1. Voor de taakuitvoering door Dordrecht ten aanzien van gemeentebelastingen worden de volgende begrippen gehanteerd:
  - a. Inspecteur: de door het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht aangewezen ambtenaar van Dordrecht, als bedoeld in artikel 232 lid 2, sub a, van de Gemeentewet, bevoegd tot het heffen van belastingen, en tot de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken;
  - b. Ontvanger: de door het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht aangewezen ambtenaar van Dordrecht, als bedoeld in artikel 232, lid 4, sub b, van de Gemeentewet, bevoegd tot invordering van belastingen;
  - c. Ambtenaar van Dordrecht: de door het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht aangewezen ambtenaar van Dordrecht, als bedoeld in artikel 232, lid 4, sub c, van de Gemeentewet, bevoegd tot de heffing of de invordering van belastingen, en tot de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken;
  - d. Belastingdeurwaarder: de door het college van burgemeester en wethouders van Dordrecht aangewezen ambtenaar van Dordrecht als bedoeld in artikel 232, lid 4, sub d, van de Gemeentewet, dan wel een als belastingdeurwaarder aangewezen gerechtsdeurwaarder, bedoeld in de Gerechtsdeurwaarderswet;
  - e. Belastingen: de gemeentelijke belastingen en rechten die de gemeenten heffen op grond van de Gemeentewet, zoals vastgelegd in bijlage 1, "Heffingen op basis van door deelnemende gemeenten vastgestelde belastingverordeningen.";
  - f. Wet WOZ: Wet waardering onroerende zaken;
  - g. BAG: Basisregistratie Adressen en Gebouwen;
  - h. Wkpb: Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen;
  - i. Belastingverordening: de verordening tot heffing en invordering van belasting of rechten van de gemeenteraad van gemeente Sliedrecht;
  - j. Nadere regels: nadere regels ter uitvoering van de Algemene wet inzake rijksbelastingen, van de Invorderingswet 1990 en van de belastingverordening;
  - k. Kwijtscheldingsregels: de door of namens de gemeenteraad van Sliedrecht vastgestelde regels als bedoeld in artikel 255, leden 3 en 4 van de Gemeentewet;
  - l. Beleidsregels: beleidsregels in de zin van artikel 1:3, lid 4 van de Algemene wet bestuursrecht op het gebied van heffing en invordering van belastingen en de uitvoering van de Wet WOZ.
2. Naast de in artikel 3 en de bijlagen bij deze overeenkomst genoemde taken heeft deze samenwerking tot doel:

- a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en de kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun gebied betreft;
  - b. de uitvoering van de Wet WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft.
3. Dordrecht voert ten aanzien van de gemeentebelastingen voor Sliedrecht de volgende taken uit:
  - a. Het heffen en invorderen van belastingen;
  - b. De waardebepaling en waardevaststelling van onroerende zaken, gegevensbeheer en gegevensverstrekking en taken aangaande bezwaar en beroep, in het kader van de Wet WOZ, Wkpb en BAG;
  - c. Het informeren van de gemeenten over de uitvoering van de onder a en b bedoelde taken;
  - d. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de gemeenten over aangelegenheden die haar taken en de uitvoering daarvan betreffen.
4. Dordrecht houdt de administratie voor de opgelegde aanslagen en ingevorderde belastingen gescheiden van de administratie voor andere taken van Dordrecht.
5. De ingevorderde belastingen worden beheerd op een uitsluitend daartoe bestemde rekening.
6. Het is Dordrecht niet toegestaan te ontvangen of ontvangen belastingen te verrekenen met bijdragen van gemeenten Sliedrecht.
7. Ingevorderde belastingen worden maandelijks overgemaakt naar een rekening van Sliedrecht.
8. Dordrecht zendt periodiek aan de colleges van burgemeesters en wethouders van Sliedrecht een overzicht van de te heffen, geheven, in te vorderen, ingevorderde en oninbaar verklaarde belastingen. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de planning- en controlcyclus van Sliedrecht.
9. Dordrecht voert de in dit artikel genoemde taken niet uit voor de gemeenten Alblasserdam en Hardinxveld-Giessendam. Indien zij alsnog wensen de taakuitvoering bij Dordrecht te beleggen, dan maken zij dit tijdig kenbaar bij Dordrecht. Aan de deelname kunnen door Dordrecht voorwaarden worden verbonden.

Artikel 5 Nieuw beleid op de taken

1. Dordrecht bereidt in overleg met de deelnemers aan de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten, voor zover zij deelnemen aan deze samenwerking, het beleid voor op het gebied van de taken, in lijn met de ontwikkelopgaven. Sliedrecht blijft verantwoordelijk om het beleid voor de eigen gemeente vast te stellen.
2. Nieuw beleid op de taken komt tot stand in samenwerking tussen de Drechtstedengemeenten. Voorstellen voor nieuw beleid worden besproken in het ONS-D en worden, indien van toepassing, lokaal aan de colleges ter vaststelling voorgelegd of worden, indien van toepassing, lokaal aan de gemeenteraden ter vaststelling voorgelegd. Aangezien de in deze overeenkomst bedoelde taken door Dordrecht voor alle Drechtstedengemeenten worden uitgevoerd, kan elke Drechtstedengemeente een voorstel indienen voor nieuw - of aanpassing van bestaand beleid op de basistaken. Dit lid is niet van toepassing op het gebied van belastingen.
3. De Gemeenten kunnen Dordrecht individueel verzoeken om maatwerkoplossingen die aansluiten op de lokale wensen en behoeften. De eventuele meer- of minderkosten in de uitvoering worden via een uitvoeringstoets door Dordrecht in beeld gebracht en verrekend met de betreffende gemeente(n).
4. In specifieke gevallen wordt in onderlinge afstemming bepaald of Dordrecht aanspreekpunt is voor vragen van burgers. Als dit het geval is, zorgt Sliedrecht ervoor dat er vanuit haar organisatie een contactpersoon beschikbaar is. Sliedrecht zorgt tevens voor een goede bereikbaarheid van de betrokken medewerkers. Taakuitvoering vindt plaats zoals ook bedoeld in de regionale servicenormen.

Artikel 6   Dienstverlening aan derden

1. Dordrecht is gerechtigd om taken uit te voeren voor derden, zijnde rechtspersonen die geen deelnemer zijn van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten.
2. Indien een derde verzoekt om taakuitvoering door Dordrecht en deelnemer wil worden in de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten, dan legt Dordrecht een hiertoe strekkend verzoek voor aan alle deelnemers die unaniem in zouden moeten stemmen met uitbreiding van het aantal deelnemers. Vervolgens delen alle deelnemers aan de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten in de voordelen en de risico's die horen bij de taakuitvoering door Dordrecht.
3. Indien een derde, zoals bedoeld in het eerste lid, geen deelnemer wordt van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten, sluit Dordrecht een privaatrechtelijke dienstverleningsovereenkomst met betreffende organisatie. Dordrecht kan vervolgens haar eigen tarieven bepalen. Alle winsten die voortvloeien uit deze verleende diensten komen volledig te goede aan Dordrecht en dienen als risicoafdekking voor de verleende diensten. Sliedrecht deelt vervolgens ook niet in de risico's.

Artikel 7   Financiële vergoeding

1. Dordrecht hanteert de kostenbegroting voor de uitvoering van de taken in 2022, zoals vastgesteld in de begroting 2022 van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden betreffende de organisatieonderdelen Servicecentrum Drechtsteden, Ingenieursbureau Drechtsteden, Onderzoekcentrum Drechtsteden, Gemeentebelastingen Drechtsteden en Bureau Drechtsteden, alsmede de laatstelijk vastgestelde begrotingswijzigingen van gemeenschappelijke regeling Drechtsteden.
2. Sliedrecht hanteert de kostenbegroting en vastgestelde bijdragenstaat voor bekostiging van deze overeenkomst in 2022, zoals opgenomen in de laatstelijk vastgestelde gemeentebegroting.
3. De financiële vergoeding voor de periode 2023 en verder is gekoppeld aan de te ontwikkelen formules voor dienstverlening en volgen in de wijziging van deze overeenkomst, na besluitvorming over de betreffende formules en verrekeningsystematiek.
4. Voor zover besluitvorming op het voorgaande lid niet is afgerond geldt de bijdrage op basis van lid 2.

Artikel 8   Verrekeningen

1. De verschuldigde vergoeding wordt vooraf per kwartaal gefactureerd in gelijke delen, of anders zoals overeengekomen in de bijlage bij deze overeenkomst.
2. Er vindt geen verrekening plaats met vergoedingen die over en weer verplicht (kunnen) zijn op basis van andere vormen van samenwerking en andere typen van dienstverlening over en weer.

Artikel 9   Incidentele resultaten in de taakuitvoering

1. Dordrecht maakt jaarlijks het resultaat op de uitvoering van deze overeenkomst aan Sliedrecht zichtbaar.
2. Incidentele voor- en nadelen die binnen 3% van het exploitatietotaal van de taakuitvoering zoals bedoeld in de bijlagen, worden gerealiseerd, worden door Dordrecht in een egalisatiereserve opgenomen.
3. Incidentele voor- en nadelen die groter zijn dan 3% van het exploitatietotaal, worden verrekend met Sliedrecht op basis van de volgende verdeelsleutels:
  - a. taken voormalige Servicecentrum Drechtsteden, incl. deelneming in Stichting Breedband, naar verhouding van de totale gemeentelijke bijdragen;
  - b. Gemeentebelastingen en basisinformatie naar verhouding van aanslagregels;
  - c. Onderzoekcentrum Drechtsteden naar verhouding van inwoneraantallen;
  - d. Ingenieursbureau Drechtsteden naar verhouding van de gerealiseerde afname.

Artikel 10   Efficiencyvoordelen en -nadelen in de taakuitvoering

1. Indien zich efficiencyvoordelen voordoen wordt via het ONS-D aan gemeenten de keuze voorgelegd of:
  - a. Deze efficiencyvoordelen ten goede komen aan de doorontwikkeling van de services;
  - b. Dan wel of deze middelen terugvloeien naar de gemeenten (rekening houdende met vaste en variabele kosten);
  - c. Dan wel dat deze middelen ingezet worden voor innovatie, vanuit de gedachte dat de doelstelling van deze beweging kwaliteitsverbetering en innovatie is.
2. Het overleg in het ONS-D, zoals bedoeld in het eerste lid, is gericht op gemeenschappelijke beraadslaging om te komen tot een gezamenlijk standpunt, wat onverlet laat de eigenstandige beslissingsbevoegdheid van Sliedrecht. De vervolgens gemaakte keuze wordt verwerkt in de wijziging van de bijlage(n) bij deze overeenkomst.
3. Indien zich nadelen voordoen wordt via het ONS-D aan de gemeenten de keuze voorgelegd of:
  - a. De dienstverlening getemporiseerd en/of aangepast wordt;
  - b. Een verhoging van de bijdrage uit hoofde van deze overeenkomst aan de gemeenteraden wordt voorgelegd, waarbij het de voorkeur heeft dit bij de behandeling van de kadernota te doen.
4. Het overleg in het ONS-D, zoals bedoeld in het derde lid, is gericht op gemeenschappelijke beraadslaging om te komen tot een gezamenlijk standpunt, wat onverlet laat de eigenstandige beslissingsbevoegdheid van Sliedrecht. De vervolgens gemaakte keuze wordt verwerkt in de wijziging van de bijlage(n) bij deze overeenkomst.

Artikel 11   Gezamenlijke verantwoordelijkheid risico's

1. In de samenwerking tussen Dordrecht en Sliedrecht op grond van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten zijn deelnemende gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor de risico's.
2. De risico's zoals bedoeld in het eerste lid betreffen de risico's zoals opgenomen in de risico-paragraaf in de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden 2022, aangevuld met eventuele aandachtspunten uit de *lawyers letter* bij de jaarrekening 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden, exclusief de risico's die toekomen aan de Sociale Dienst Drechtsteden.
3. Dordrecht spant zich in om risico's die zich voordoen bij de af te nemen diensten te dekken binnen de vastgestelde begroting en de marge van 3% op het exploitatietotaal, met dien verstande dat voor risico's op het behalen van ingeboekte taakstellingen, zijnde uitsluitend de bezuinigingen vanaf 2023 in het programma *ICT verandert* enerzijds en de jaarlijkse taakstelling op de begroting van het voormalige Servicecentrum Drechtsteden anderzijds, alsmede op de bestaande contracten van DG&J, OZHZ en GR Sociaal, de verdeelsleutel geldt zoals die in de begroting 2021 is afgesproken.
4. Jaarlijks wordt bij de begroting van Dordrecht een geactualiseerde risico-inventarisatie opgenomen, waarop het bepaalde in lid 1 van toepassing is.

Artikel 12   Overlegstructuur

1. Het ONS-D+ is het platform waar tenminste tweemaal per jaar het strategische overleg over de door Dordrecht uitgevoerde en uit te voeren taken wordt gevoerd.
2. Ten minste tweemaal per jaar voert Dordrecht met Sliedrecht op operationeel niveau overleg over de door Dordrecht uitgevoerde en uit te voeren taken.
3. Daar waar aspecten uit het strategisch overleg het budgetrecht van de gemeenteraad en/of de bevoegdheden van het college van burgemeester en wethouders van Sliedrecht betreft zal een bestuurlijk overleg gepland worden, eventueel gevolgd door een opzet voor een lokaal bestuurlijk voorstel.
4. De reeds op grond van artikel 6 uit de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten bestaande managementoverleggen (Netwerk MT) worden

opgeheven met ingang van 1 januari 2022, waarbij vanuit de servicegemeente het collegiaal contact, de afstemming en ontmoeting georganiseerd zal worden.

5. De overlegstructuur wordt nader uitgewerkt in de formules voor de dienstverlening en wordt vervolgens in 2022 verder geïmplementeerd.

Artikel 13 Meerjarenplan / bedrijfsplan

1. Dordrecht stelt één keer per collegeperiode (passend in de P&C-cyclus) een meerjarenplan/bedrijfsplan en meerjarenbegroting op voor de voor de samenwerkende gemeenten uit te voeren taken. Het meerjarenplan/bedrijfsplan wordt vastgesteld door de colleges van de Drechtstedengemeenten.
2. De gemeenteraad van de gemeente Dordrecht stelt jaarlijks de meerjarenbegroting vast, waarbij de bijdragen van elke deelnemende gemeente overeenkomen met de uit hoofde van deze overeenkomst aangegane verplichting.
3. Afwijkingen ten opzichte van deze begroting worden besproken in het ONS-D+.
4. Een wijziging van de begroting, met als gevolg een wijziging in de bijdrage van de deelnemende gemeenten en/of deze overeenkomst, kan alleen worden doorgevoerd indien alle deelnemende gemeenten daartoe unaniem besluiten.
5. De bijdrage die elke deelnemende gemeente uit hoofde van deze overeenkomst verschuldigd is, wordt opgenomen in de meerjarenbegroting van de betreffende gemeente.
6. De gemeenteraad van de gemeente Dordrecht stelt jaarlijks bij de kadernota de indexering vast, die van toepassing is op deze overeenkomst.
7. Dordrecht werkt de meerjarenbegroting uit in een meerjarige beheersbegroting, zodat zij in staat is te sturen op en verantwoording af te leggen over, de aan haar beschikbaar gestelde middelen.
8. Dordrecht levert een onderbouwd meerjarenperspectief t.b.v. de onderbouwing en bijstelling van de lokale exploitatiebegroting die samenhangt met de taken uit deze overeenkomst.
9. Indien één gemeente wil afwijken worden hierover nadere (financiële) afspraken gemaakt in de bijlage bij deze overeenkomst.

Artikel 14 Verstrekken van informatie

1. Dordrecht levert ten minste alle informatie die nodig is voor de lokale verantwoording aan College en de Raad, zoals overeengekomen in bijlage Sliedrecht.
2. Dordrecht levert desgewenst ambtelijke ondersteuning aan de wethouder van Sliedrecht bij de raadsbehandeling en bij raadsvragen.
3. Jaarlijks wordt door Dordrecht aan Sliedrecht informatie aangeleverd over de kosten, met als nulmeting (basis) de begroting 2022.

Artikel 15 Administratieve organisatie

Dordrecht draagt zorg voor een adequate administratieve organisatie, interne controle en verantwoording over de geldstromen voor de taken die door Dordrecht worden uitgevoerd.

Artikel 16 Beheer documenten

Dordrecht is, onverminderd de eigen verantwoordelijkheid van Sliedrecht gegeven de Archiefwet, verantwoordelijk voor de archivering van bescheiden en geschriften conform de Archiefwet en andere specifieke wettelijke bepalingen.

Artikel 17 Vestigingen en huisvesting medewerkers

1. Indien voor de uitvoering van taken gebruik wordt gemaakt van locaties in Sliedrecht, zullen Dordrecht en Sliedrecht in gezamenlijk overleg de beschikbaarheid en het gebruik ervan bespreken. Indien eventueel gewenste uitbreiding dan wel inperking van het gebruik leiden tot extra - respectievelijk frictiekosten, vindt verrekening plaats.
2. Voor de huisvesting van de medewerkers van Dordrecht die op locatie van Sliedrecht werken is Sliedrecht verantwoordelijk voor een passende en gezonde werkplek die voldoet aan alle daarvoor geldende veiligheids- en Arbo-normen.

3. Incidenteel of gewijzigd gebruik van elkaars huisvesting is, conform eerdere regionale besluitvorming, voor alle ambtenaren in de regio over en weer mogelijk, zonder dat hiervoor (extra) financiële verrekening plaatsvindt.

Artikel 18 Bevoegdheden

1. Sliedrecht is ervoor verantwoordelijk dat aan Dordrecht alle bevoegdheden worden gemandateerd en dat volmacht en machtiging worden verleend die nodig zijn om de op basis van deze overeenkomst opgedragen taken adequaat en juridisch rechtmatig uit te kunnen voeren.
2. Sliedrecht draagt er zorg voor dat Dordrecht en haar medewerkers over de autorisaties komen te beschikken die zij nodig hebben om gebruik te kunnen maken van alle applicaties/databases die gebruikt (moeten) worden bij de uitvoering van de op basis van deze overeenkomst opgedragen taken.

Artikel 19 Aansprakelijkheid

1. Partijen zullen elkaar niet aansprakelijk stellen voor schade die voortvloeit uit de uitvoering van deze overeenkomst.
2. Onverminderd het gestelde in het eerste lid komen de volgende kosten voor rekening van Dordrecht:
  - a. De dwangsom die Dordrecht moet betalen als gevolg van het niet of te laat nemen van besluiten waar de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen op van toepassing is, in de gevallen waarin het niet of te laat besluiten te wijten is aan het handelen of nalaten van Dordrecht;
  - b. Schade die wordt veroorzaakt door opzet of grove schuld;
  - c. Schade die wordt veroorzaakt door het verstrekken van onjuiste informatie aan burgers of bedrijven, voor zover de gemeente daartoe door de rechter wordt veroordeeld, tenzij de onjuiste informatie is aangeleverd door Sliedrecht of een andere partij.

Artikel 20 Geschillen

1. Er is sprake van een geschil indien één van de partijen dit schriftelijk meedeelt aan de andere partij.
2. Geschillen worden besproken tussen de managers van Dordrecht en Sliedrecht die daartoe het meest in staat worden geacht.
3. Indien het in het tweede lid bedoelde overleg niet tot een oplossing leidt, wordt het geschil door de meest gereede Partij voorgelegd aan de gemeentesecretaris van Sliedrecht en de gemeentesecretaris van Dordrecht.
4. Indien het in het derde lid bedoelde overleg niet tot een oplossing leidt wordt het geschil door beide gemeentesecretarissen voorgelegd aan de colleges van burgemeester en wethouders van partijen.
5. Indien het in het eerste lid bedoelde geschil van belang kan zijn voor de processen van alle Drechtstedengemeenten en van principiële aard, wordt het geschil besproken in het ONS-D+.
6. Indien geen oplossing wordt bereikt is artikel 17 van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten van toepassing.

Aldus overeengekomen op 22 december 2021 te Dordrecht,

Dordrecht,

A.W. Kolff

Sliedrecht,

T.A. Spek

Bijlagen

1. Taakuitvoering servicecentrum
2. Taakuitvoering Ingenieursbureau Drechtsteden
3. Taakuitvoering Gemeentebelastingen en Onderzoekcentrum

Toelichting op de samenwerkingsovereenkomst

Algemeen uitgangspunt

We zijn één regio en we gaan samen voor de beste dienstverlening. Het is de professionele eer van de servicegemeente om nog vele jaren de bedrijfsvoering op uitstekende wijze te blijven verrichten. Dat is het primaire uitgangspunt in de samenwerking in de "lichte GR".

Samenwerken in de "lichte GR"

De Drechtstedengemeenten zijn al enige jaren deelnemer in de *Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten* (de "lichte GR"); die geldt voor onbepaalde tijd. Die vormt de juridische basis voor deze samenwerking. Een aantal gemeenten werkt al samen via deze regeling in bijvoorbeeld openbare verlichting. In deze transitie wordt op grond van de regeling een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor de periode van vier jaar op taakuitvoering die nu door de GR Drechtsteden worden uitgevoerd.

De samenwerking is alleen op deze manier mogelijk, omdat de gemeenten anders aanbestedingsplichtig en Vpb-plichtig zijn. Uit oogpunt van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), het aanbestedingsrecht en de belastingwetgeving houdt een samenwerking in dat sprake is van het delen van risico's.

De Wgr verplicht tot het opnemen en hanteren van een uittredingsregeling en die is opgenomen in de al bestaande *Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten*. In de samenwerkingsovereenkomst is in artikel 2 geregeld dat indien een deelnemer na vier jaar volledig stopt met het afnemen van de taken bij Dordrecht, dit wordt behandeld als een opzegging van deze overeenkomst. Bij opzegging van de samenwerkingsovereenkomst wordt een beëindigingsplan opgesteld.

De samenwerking op basis van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtsteden is dus niet vergelijkbaar met een zuivere opdrachtgever/opdrachtnemer-relatie, waarbij alle risico's bij Dordrecht zouden liggen als opdrachtnemer en risicodrager.

Wel is het zo dat Dordrecht op het merendeel van de risico's zal sturen en eventuele financiële knelpunten als gevolg van manifestatie ervan zal trachten op te lossen binnen de afspraken die in de overeenkomst zijn gemaakt. Daar waar dat uiteindelijk niet lukt en wijziging van de bijdragen noodzakelijk is, is instemming van de deelnemers en mogelijk lokale raden (kadernota) nodig.

Naast de risico's worden in de samenwerking van zeven gemeenten via de "lichte GR" de voordelen ook, via de gemaakte afspraken door het voorleggen aan het ONS-D, gedeeld in deze samenwerking ("samen uit / samen thuis").

Opzeggen en structureel wijzigen van de overeenkomst

Als een gemeente de samenwerking over de taakuitvoering door Dordrecht zou willen beëindigen, dan houdt het partnerschap dat we met elkaar hebben in, dat we daar in een vroeg stadium met elkaar over in gesprek gaan. Hoe eerder, hoe beter, omdat er dan tijd en ruimte is om gezamenlijk te kijken naar de impact van de opzegging. Als het stoppen met het afnemen van alle taken tijdig wordt aangekondigd kan in onderling overleg worden gekeken op welke manier frictiekosten maximaal kunnen worden beperkt of misschien zelfs geheel kunnen worden voorkomen. Als er geen frictiekosten zijn, is er ook geen vergoeding nodig. Het is dus ook in het belang van de gemeente die stopt om tijdig met Dordrecht in overleg te

treden. Op deze manier kan een hogere prijs voor de taakuitvoering (waarin Dordrecht een risico moet incalculeren) voorkomen worden.

Natuurlijk gaan we hier in redelijkheid en billijkheid met elkaar om. Dordrecht neemt het op zich om zoveel mogelijk frictiekosten te voorkomen. Daarbij is een gesprek over de afschrijvingen van langjarige investeringen ook weer anders dan over beperking van personele inzet. Dordrecht is echter ook geen commerciële partij met een risico-opslag in de levering van producten. Oplossingen zullen aan beide kanten gezocht moeten worden. In de samenwerkingsovereenkomst is een stappenplan opgenomen hoe omgegaan wordt met beëindiging van deze overeenkomst.

Het onderlinge overleg is daarin zeer belangrijk, waarbij het aanwijzen van een deskundige om de impact te bepalen een mogelijkheid is als de betreffende gemeente en Dordrecht er onderling niet (helemaal) uitkomen. Het volgen van het stappenplan zoals ook bij een uittreding zou gelden gaat in goed overleg. Dat overleg is wat ons partnerschap tot een samenwerking maakt.

In alle gevallen gaat het om verschillende situaties, waarbij het risico gedeeld wordt. Soms is dat het financiële risico dat hoort bij taakspecifieke investeringen. Soms gaat dat om de overdracht van personele risico's.

Het beëindigen van de samenwerkingsovereenkomst betekent expliciet niet dat een gemeente uittreedt uit de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten. Onder de vlag van de Regeling vinden meerdere vormen van samenwerking plaats, bijvoorbeeld Dienstverlening Drechtsteden en de eerdergenoemde openbare verlichting. Bij beëindiging van deze samenwerkingsovereenkomsten lopen die samenwerkingsvormen gewoon door en blijft iedereen dus ook deelnemer in de overkoepelende Regeling. Het artikel over de looptijd en beëindiging (artikel 2) is vervolgens met de inbreng uit de gemeenten aangepast.

Looptijd en wijziging in 2023

De samenwerkingsovereenkomst op grond van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten geldt voor onbepaalde tijd. Dat past in de samenwerking die volgt uit het werken in een "lichte GR". Afsproken is dat de gemeenten de taken die nu door de GRD worden uitgevoerd (en zoals die in de bijlagen wordt opgenomen) voor vier jaar door Dordrecht laten uitvoeren ("as-is" over). De financiële vergoeding blijft daarbij (behoudens de financiële correcties, zoals inflatie en aanvullende afspraken) gelijk. Als een gemeente vervolgens in de jaren vanaf 2026 meer- of minder taken door Dordrecht uit laat voeren, verandert de financiële vergoeding uiteraard mee. Maar alles in samenspraak, partnerschap en goed overleg.

Voor het jaar 2022 worden de taken uitgevoerd zoals reeds overeengekomen in het basispakket en in aanvullend- of pluspakket. Op basis van die afspraken zijn de begroting en de begrotingswijzigingen 2022 vastgesteld en dat is het onveranderde uitgangspunt voor het komende jaar.

Flexibiliteit

Tevens is afgesproken dat, omwille van de verdere flexibilisering en mogelijkheden voor ontwikkeling en innovatie, de dienstverleningsformules worden gewijzigd. Dat kan leiden tot een voorstel voor wijziging van de financieringssystematiek. De wens is hierbij uitgesproken om doorontwikkeling van basisdienstverlening als standaard op te nemen in de formule voor de basisdienstverlening. Dordrecht gaat vooralsnog uit van onveranderde dienstverlening met dezelfde financiële bijdrage. Deze worden verder uitgewerkt in 2021 verder uit, waarna na

besluitvorming in 2022, indien nodig, een wijziging van de samenwerkingsovereenkomst uitgewerkt kan worden. Uiteraard gaan we ook daarover in gesprek.

Gemeentebelastingen

Voor de taakuitvoering door Dordrecht ten aanzien van de gemeentebelastingen zijn de teksten uit de 14^e wijziging van de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden onverkort overgenomen in het vierde artikel van de overeenkomst. Met deze regeling is er een juridische basis voor de heffing van gemeentebelastingen door Dordrecht.

Incidentele resultaten

De in artikel 9 genoemd reserve gaat voor elke gemeente over 3% binnen de bijdrage die ze op basis van de begroting doen. Er gaat dus niet 3% extra boven op de bijdrage. Tegenover de bijdragen van de gemeenten staan de uitvoeringskosten die de Dordrecht als servicegemeente mag maken. Op de werkelijke uitvoering zullen financiële verschillen ontstaan die binnen de constructie van de GR Drechtsteden direct verrekenen met de gemeenten. Als de GRD 1% teveel heeft uitgegeven krijgt elke gemeente direct na de jaarstukken een naheffing; zo ook als er een overschot is krijgt iedereen een klein bedrag terug. Het gaat dan over 1% van de eigen bijdrage, een afrondingsverschil dus. Omdat het soms meezit en soms tegen -en als daar enigszins op gestuurd kan worden- verrekenen we kleine afwijkingen over de jaren met elkaar (als een soort 'rekening courant'). In die constructie hoeft niet telkens afgerekend te worden en hoeven lokaal geen kleine verschillen verantwoord te worden. Ook de resultaten op de uitvoering van servicetaken en bijdrage van Dordrecht zit in de voorgestelde egalisatiereserve. Er verdwijnt geen geld naar Dordrecht, noch lost Dordrecht tekorten op van de serviceorganisatie. De rekening courant blijft van het collectief van samenwerkende gemeenten en bedraagt maximaal 3% van de jaarlijkse uitgaven. Verschillen per jaar worden gecumuleerd, dus indien er twee jaar op rij een overschot is van 2%, dan wordt aan het einde van het tweede jaar 1% van de bijdrage teruggestort naar de deelnemers (2% + 2% is immers 4% en dat is 1% buiten de marge van de in artikel 9 genoemde 3%). Indien in het eerste jaar 2% over is en in het tweede jaar 4% tekort, dan gebeurt er niets. De rekening courant staat dan op -2% en ligt binnen de marge. Dordrecht zal er in het derde jaar naar streven dit tekort in te lopen en weer rond de 0% uit te komen. Bij het uittreden van één of meer deelnemers uit de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten en/of bij beëindiging van de Regeling en/of deze overeenkomst wordt de reserve evenredig verdeeld over de deelnemers.

Risico's

Ten aanzien van de risico's is in de uitwerking van de uitgangspuntennotitie opgenomen dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid is voor de risico's. Het is daarbij goed om een scherp onderscheid te maken tussen de bestaande risico's die tot en met kalenderjaar 2021 (meerjarig) onderdeel zijn van de GRD-begroting en nieuwe (ontwikkelingen in) risico's van het kalenderjaar 2022. Het vertrekpunt is daarbij de samenwerking in de "lichte GR". Besloten is dat als basis gehanteerd worden de beschreven risico's in de risicoparagraaf van de GRD-begroting 2022, plus eventuele aandachtspunten uit de *lawyers letter* die nu actueel is bij de jaarrekening 2020 van de GRD (uiteraard zonder de risico's in het sociale domein). Met dien verstande dat voor risico's op het behalen van ingeboekte taakstellingen, zijnde uitsluitend de bezuinigingen vanaf 2023 in het programma *ICT verandert* enerzijds en de jaarlijkse taakstelling op de begroting van het voormalige Servicecentrum Drechtsteden anderzijds, alsmede op de bestaande contracten van DG&J, OZHZ en GR Sociaal, de verdeelsleutel geldt zoals die in de begroting 2021 is afgesproken.

Voordelen en nadelen

De artikelen die horen bij de voordelen zijn nadrukkelijker in verbinding gebracht met de notitie die op 19 mei 2021 is vastgesteld. In de Samenwerkingsovereenkomst is de handelswijze bij nadelen opgenomen. Bij voor- en nadelen wordt ambtelijk besproken wat nodig en mogelijk is op het gebied van het dienstenpakket (kwaliteit, innovatie, etc.). Structurele aanpassing van de bijdragen vraagt om een wijziging van deze overeenkomst c.q. de bijlagen daarvan. In het geval van een hogere bijdrage ten gevolge van nadelen, veelal ook lokale raadsbesluiten daar het budgetrecht van de gemeenteraad wordt geraakt.

Dienstverlening aan derden

Dordrecht kan diensten verlenen aan derden (rechtspersonen die geen deelnemer zijn van de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten). In de overeenkomst is een bepaling (artikel 5) opgenomen hoe Dordrecht omgaat met de dienstverlening aan derden en de daarbij behorende risico's. Naast de risico's levert dienstverlening aan derden ook mogelijke voordelen op door het genereren van extra inkomsten die bijdragen aan een robuuste taakuitvoering.

Dordrecht blijft de bestaande dienstverlening aan OZHZ, DG&J en aan de Sociale Dienst (vanaf 1 januari 2022 de GR Sociaal) uitvoeren. Deze dienstverlening loopt door vanuit de GR Drechtsteden. De risico's blijven daarmee gedeeld vanuit de "lichte GR". In de dienstverlening aan derden (niet zijnde deelnemers aan de Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten en voornoemde gemeenschappelijke regelingen DG&J, OZHZ en GR Sociaal) zijn de voor- en nadelen geheel voor Dordrecht.

Dienstverlening SCD aan Stiedrecht

Bron: Vlaamse Reguleerder voor de Media en de Media Markt (Vlaamse Regulator voor de Media - VRM)

Bron: Vlaamse Reguleerder voor de Media en de Media Markt (Vlaamse Regulator voor de Media - VRM)

Stiedrecht	Betaalplaatje	Additional en platformen	Totaal
€	2.895.131	€ -	€ 2.895.131

Vrijstelling ICT-kosten (onderdeel van betaaldienst)
€ 127.548

1. Betaalplaatje	2. Additievel platformen	3. Extra platformen
Stiedrecht overeenkomstig de Media Markt en de Media Markt (Vlaamse Regulator voor de Media - VRM)	Stiedrecht overeenkomstig de Media Markt en de Media Markt (Vlaamse Regulator voor de Media - VRM)	Stiedrecht overeenkomstig de Media Markt en de Media Markt (Vlaamse Regulator voor de Media - VRM)

Aantal betaaldienstverleners die betaaldienstverleners zijn.

Soort dienst	Uitvoerder
Personenbediende dienst	575
Inkoopdienst (betaal)	612
Huurbetaaldienst (betaal)	1348
Communicatiedienst (betaal)	895
andere	2521

* Dit bedrag van SCD bijdragen is exclusief van andere ICT-kosten en moet opgenomen in de primaire begroting 2021 (met in 20 april 2021).

** Het aantal betaaldienstverleners per gemeente is bepaald bij vaststelling van de nieuwe werkdienstregio's in 2014 op basis van het aantal per dienstgebied.

Bron 1: In 2014 werden de gemeenten in België verdeeld in dienstregio's op basis van het aantal betaaldienstverleners per gemeente. Dit was bedoeld om de werkdienstregio's te bepalen. De Vlaamse Reguleerder voor de Media en de Media Markt (VRM) heeft deze regio's vastgesteld op basis van het aantal betaaldienstverleners per gemeente. Dit is het aantal betaaldienstverleners dat in 2014 op basis van het aantal per dienstgebied werd vastgesteld.

Bron 2: Het aantal betaaldienstverleners dat in 2014 op basis van het aantal per dienstgebied werd vastgesteld, is het aantal betaaldienstverleners dat in 2014 op basis van het aantal per dienstgebied werd vastgesteld.

Aantal betaaldienstverleners die betaaldienstverleners zijn.

Dienst	Aantal betaaldienstverleners	Adressen	Startdatum	Einddatum	Regio's	Aantal betaaldienstverleners
DVDienst	575	575	01-01-21	31-12-23	3.289	3.289

Dienstverleners die betaaldienstverleners zijn.

Dienst	Betaaldienstverlener	Betaaldienstverlener
Personenbediende dienst	575	575
Inkoopdienst (betaal)	612	612
Huurbetaaldienst (betaal)	1348	1348
Communicatiedienst (betaal)	895	895
andere	2521	2521

Bijlage 2 Taakuitvoering Ingenieursbureau Drechtsteden

In de uitvoering van de taken door het Ingenieursbureau Drechtsteden gelden de volgende uitgangspunten:

- Het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) voert taken per (deel)project uit, waarvoor ten behoeve van een goede projectsturing een aanbod wordt gedaan door het IBD en vervolgens het aanbod wordt aanvaard door ....
- Ieder kwartaal geeft ... inzicht in de verwachte ontwikkeling in de omvang en inhoud van de uit te voeren werkzaamheden in de komende acht kwartalen, zodat IBD een inschatting kan maken van de benodigde capaciteit per expertisegebied.
- IBD hanteert voor de uitvoering van de projecten de tarieven, zoals opgenomen in het aanbod per project.
- De verschuldigde vergoeding wordt gefactureerd zoals overeengekomen in de aanvaarding van het aanbod.
- De herziening van de samenwerking heeft geen effect op de reeds overeengekomen projecten.

**Bijlage 3 GBD/OCD gemeentelijke samenwerking (centrumregeling)
Servicegemeente Dordrecht en Gemeente Sliedrecht**

Werkzaamheden Sliedrecht		
Belastingen	Heffen en innen	Alle activiteiten ter zake door de gemeenteraad van Sliedrecht vastgestelde verordeningen en beleidsregels, voor zover deze voorkomen in de bijgevoegde lijst. Implementeren wijzigingen in beleid via eventuele aparte bekostiging.
Belastingen	Overige activiteiten	Algemene advisering Oninbaarverklaringen Kwijtschelding Toetsen verordeningen Prognoses opbrengsten Bestuursrapportages (2 per jaar) Gemeentelijke jaarrekening belastingen Accountantsverklaring Voorzet paragrafen lokale heffingen in gemeentebegroting en -rekening
Wet WOZ	Integrale uitvoering	De integrale uitvoering van de Wet WOZ en overige regelgeving ter zake Verzorging CBS-beschikkingen (belastingcapaciteit ozb) Algemene advisering/Innovaties
Bezwaar en Beroep	Afdoen bezwaarschriften en beroepen lokale heffingen en de wet WOZ	Volledig verzorging heffings- en waardenbezwaren/beroepen, inclusief kwijtscheldingsprocedures,.
Basisregistraties RO	Voldoen aan wettelijke voorschriften	Alle activiteiten, zoals overeengekomen in de laatstelijk geldende samenwerkingsovereenkomst/bijdrageafspraken of overeengekomen extra activiteiten.
Ruimtelijke informatievoorziening	Drechtmaps/themakaarten	Verzorgen toegang tot Drechtmaps of opvolger Maken van themakaarten (opdracht nodig) Innovaties op het vakgebied (incidentele bekostiging)
Onderzoek	Basisdienstverlening	De dienstverlening van het Onderzoekcentrum conform de lopende afspraken (begroting 2022 GrD)
Onderzoek	Overige dienstverlening	Uitvoeren van onderzoeken op basis van opdrachten
Centrale Data Voorziening	Het in stand houden en ontwikkelen van deze voorziening	Op orde houden en beheer (technisch, juist, actueel, toegankelijk) Verstrekken data op basis GLO's
Data CDV	Analyse en duiding van de data	Monitoring, analyse, duiding en inzicht gevend. Activiteit conform de lopende afspraken 2021. Aparte opdrachten zijn mogelijk.

Uitvoering belastingtaken

Voor een rechtmatigheid uitvoeren van belastingtaken is voorwaarde dat:

- De gemeente Dordrecht de heffings- en invorderingsambtenaar (clustermanager GBD/OCD, Servicegemeente Dordrecht) aanwijst betreffende de navolgende heffingen:
  - o onroerende zaakbelasting;
  - o parkeerbelasting (mandaat);
  - o hondenbelasting;
  - o precariobelasting;
  - o rioolheffingen;
  - o -reinigingsrecht;
  - o afvalstoffenheffing;
  - o toeristenbelasting (logiesheffing);
  - o BIZ-bijdrage;
  - o reclamebelasting;
  - o uitvoering Wet WOZ (heffingsambtenaar).
- De gemeente Sliedrecht de heffings- en invorderingsambtenaar van Dordrecht aanwijst als heffings- en invorderingsambtenaar van hun gemeente door middel van delegatie.
- Het bovenstaande is uitsluitend van toepassing op de navolgende heffingen en taken:
  - o onroerende zaakbelasting;
  - o hondenbelasting;
  - o precariobelasting;
  - o rioolheffingen;
  - o reinigingsrechten (bedrijfsvuil);
  - o afvalstoffenheffing;
  - o reclamebelasting;
  - o uitvoering Wet WOZ (heffingsambtenaar).
- Voor de GEO-taken zijn mandaten noodzakelijk

Financiering per taakveld (x € 1.000,-)

Onderwerp	Rekening 2020	Primaire begroting 2022	Prognose 2022 na 2^e Burap 2021
8.1 ruimtelijke ordening	29	31	30
0.1 bestuur (OCD)	84	79	96
0.61 OZB woningen	46	43	47
0.62 OZB niet woningen	184	170	189
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0
0.64 Belasting Overig	12	11	12
3.3. Bedrijfsloket ca.	0	0	0
7.2 Riolering	178	169	177
7.3 Afval	86	82	85

Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten

De colleges van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Alblasterdam, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht, elk voor zover het hun bevoegdheden betreft,

Overwegende:

- Dat de gemeenten op tal van terreinen en op verschillende manieren samenwerken;
- Dat die samenwerking is vormgegeven en vastgelegd in verschillende gemeenschappelijke regelingen;
- Dat de gemeenten hun samenwerking wensen uit te breiden op de terreinen sociaal-, fysiek- en economisch beleid alsmede dienstverlening en beheer;
- Dat de vormen van samenwerking die daarbij voor ogen staan niet passen bij en onder te brengen zijn in een van de bestaande regelingen;
- Dat de gemeenten daarom hebben besloten een nieuwe samenwerkingsregeling te treffen;

Gezien de op grond van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen vereiste toestemming van de respectievelijke gemeenteraden;

gezien het positieve advies van de ondernemingsraden van de Deelnemende gemeenten, op grond van artikel 25 van de Wet op de ondernemingsraden;

gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

BESLUITEN:

Vast te stellen de navolgende:

Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten

Artikel 1 Begripsomschrijving

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

- a. Deelnemende gemeenten: de aan deze gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten Alblasterdam, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht;
- b. Uitvoerende gemeente: een Deelnemende gemeente die diensten verleent aan een of meer van de andere Deelnemende gemeenten dan wel capaciteit of faciliteiten beschikbaar stelt;
- c. Opdrachtgevende gemeente: een Deelnemende gemeente die een opdracht geeft aan een Uitvoerende gemeente;
- d. College: het college van burgemeester en wethouders van een Deelnemende gemeente;
- e. Bestuurlijk Overleg: het overleg van de voor het betreffende onderwerp aangewezen portefeuillehouders
- f. ONS-D: het regionaal overleg van de gemeentesecretarissen en de Drechtstedensecretaris;
- g. Uitwerkingsovereenkomst: een overeenkomst waarin per onderwerp of terrein van samenwerking de details van die samenwerking worden uitgewerkt;
- h. PFO: portefeuillehoudersoverleg;
- i. Wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen van 20 december 1984, Staatsblad 667, zoals nadien gewijzigd.
- j. Regeling: De Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten.

Artikel 2 Doel en belang van de regeling

1. Deze Regeling heeft tot doel de samenwerking tussen de Deelnemende gemeenten te bevorderen door het onderling uitwisselen van kennis en kunde en capaciteit.
2. De met de samenwerking te dienen belangen betreffen het bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening van de Deelnemende gemeenten, efficiëntere inzet van personeel en middelen, het delen van kennis en het bieden van ontwikkelingskansen aan het personeel.

Artikel 3   Inhoud van de werkzaamheden

1. De Deelnemende gemeenten stellen aan elkaar personeel, materieel en middelen beschikbaar op de volgende terreinen:
  - a. Sociaal beleid,
  - b. Fysiek beleid,
  - c. Economisch beleid,
  - d. Dienstverlening,
  - e. Beheer.
2. De samenwerking op de in het eerste lid genoemde terreinen omvat zowel samenwerking in het kader van beleidsvoorbereiding als beleidsuitvoering.
3. De samenwerking als bedoeld in het eerste lid kan zowel bestaan uit het aan elkaar leveren van diensten en het voor elkaar uitvoeren van werkzaamheden als uit het aan elkaar leveren van beleids- of uitvoerende capaciteit.
4. Inzet van medewerkers binnen de Drechtsteden vindt plaats binnen de bestaande aanstelling en arbeidsvoorwaarden. Er wordt geen detacheringsovereenkomst afgesloten, tenzij er sprake is van langdurige inzet van personeel. De Opdrachtgevende gemeente vergoedt de inzet op basis van bruto salariskosten, waarbij de inzet over en weer jaarlijks kan worden gemiddeld.
5. Bijzondere prestatie- en financiële afspraken kunnen worden vastgelegd in specifieke Uitwerkingsovereenkomsten.

Artikel 4   Bevoegdheden

1. Indien de uitvoering van de werkzaamheden dat noodzakelijk maakt, verlenen de Colleges en burgemeesters van de Deelnemende gemeenten elkaar mandaat, volmacht en machtiging voor het namens de Opdrachtgevende gemeente nemen van besluiten en voor het aangaan en ondertekenen van verplichtingen die noodzakelijk zijn om te kunnen voldoen aan de verplichtingen die voor de Uitvoerende gemeente voortvloeien uit deze Regeling en de in artikel 3, tweede lid bedoelde uitwerkingsovereenkomsten. De reikwijdte en inhoud van het mandaat worden per geval schriftelijk vastgelegd.
2. De Colleges en burgemeesters van de Opdrachtgevende gemeenten kunnen het in het eerste lid bedoelde mandaat respectievelijk de in het eerste lid bedoelde volmacht en machtiging beperken tot een nader door hen te bepalen maximum bedrag per jaar of per opdracht. Een dergelijke beperking wordt vastgelegd in de Uitwerkingsovereenkomst.

Artikel 5   Personeel

De Regeling heeft geen rechtspersoonlijkheid en heeft geen eigen personeel in dienst. Het personeel dat betrokken is bij de uitvoering van deze Regeling blijft in dienst van de Deelnemende gemeenten.

Artikel 6   Regionaal managementteam

1. Voor de in artikel 3, eerste lid onder a tot en met e genoemde terreinen kan een regionaal managementteam worden ingesteld. Iedere Deelnemende gemeente wijst voor elk regionaal managementteam een lid aan. De voorzitter wordt aangewezen door ONS-D. De secretaris wordt aangewezen door Bureau Drechtsteden dat de vergaderingen ondersteunt.
2. In het overleg worden de operationele zaken betreffende de uitvoering van de opdrachten besproken.

3. Elk managementteam kan besluiten anderen uit te nodigen om incidenteel of structureel aan zijn vergaderingen deel te nemen.
4. Elk managementteam vergadert ten minste eenmaal per kwartaal en voorts zo vaak als nodig wordt geacht. Elk lid van elk managementteam is gerechtigd om een vergadering bijeen te roepen, onder toezending van een agenda en een voorbereidende notitie voor elk bespreekpunt.
5. Van elke vergadering wordt een verslag opgesteld dat aan alle deelnemers wordt toegezonden.
6. In een regionaal managementteam heeft elke Deelnemende gemeente één stem. Besluitvorming over gezamenlijke aangelegenheden vindt plaats bij unaniem besluit van alle deelnemers.
7. Besluitvorming over aangelegenheden die een deel van de Deelnemende gemeenten betreffen, vindt plaats bij unaniem besluit van de betreffende deelnemers.
8. Onverminderd het gestelde in artikel 16 wordt, indien geen overeenstemming wordt bereikt over aangelegenheden als bedoeld in het zesde en zevende lid, het geschilpunt ter besluitvorming aan het ONS-D voorgelegd.

Artikel 7 ONS-D

1. ONS-D voert de regie over de uitvoering van deze regeling.
2. Indien over geschillen als bedoeld in artikel 6, achtste lid in ONS-D geen overeenstemming wordt bereikt, wordt het geschil voorgelegd aan het Bestuurlijk overleg.

Artikel 8 Bestuurlijk overleg

1. Er wordt een Bestuurlijk Overleg per in artikel 3, eerste lid genoemd terrein ingesteld, dat bestaat uit de portefeuillehouders van die terreinen van de Deelnemende gemeenten. Indien de uitvoering van een opdracht valt binnen een beleidsterrein waar een PFO voor is ingesteld, kan dat PFO dienen als het Bestuurlijk overleg als bedoeld in dit lid.
2. Elk overleg als bedoeld in het eerste lid benoemt zelf zijn voorzitter en secretaris, tenzij een PFO als Bestuurlijk overleg fungeert. In dat laatste geval treden de voorzitter en de secretaris van het PFO op als voorzitter en secretaris van het Bestuurlijk overleg.
3. Het Bestuurlijk Overleg komt slechts bijeen indien daar ambtelijk dan wel bestuurlijk behoefte aan is.
4. Er is ambtelijk behoefte aan een Bestuurlijk Overleg, indien een van de leden van de in artikel 6 bedoelde managementteams dat aangeeft. In dat geval roept de voorzitter van het betreffende managementteam het Bestuurlijk Overleg bijeen, onder toezending van een agenda en een voorbereidende notitie over elk bespreekpunt.
5. Er is bestuurlijk behoefte aan een Bestuurlijk Overleg indien een van de leden van het betreffende overleg dat aangeeft. In dat geval geeft hij de voorzitter van het in artikel 6 bedoelde managementteam op het betreffende terrein, opdracht tot het bijeenroepen van het Bestuurlijk Overleg op dat terrein, onder toezending van een agenda en een voorbereidende notitie over elk bespreekpunt.
6. In het Bestuurlijk Overleg heeft elke Deelnemende gemeente één stem. Besluitvorming over gezamenlijke aangelegenheden vindt plaats bij unaniem besluit van alle deelnemers.

Artikel 9 Verantwoording aan de raad

In de in artikel 4, vierde lid bedoelde Uitwerkingsovereenkomsten worden, indien nodig, afspraken vastgelegd over de zaken waarover en de wijze waarop, naast de gebruikelijke verantwoording via de P&C-cyclus, verantwoording wordt afgelegd aan de raad.

Artikel 10 Aansprakelijkheid

De aansprakelijkheid voor schade die voortvloeit uit een vorm van samenwerking wordt per vorm van samenwerking in de Uitwerkingsovereenkomst geregeld. Als er niets

schriftelijk wordt geregeld geldt als uitgangspunt dat elke organisatie zijn eigen schade draagt.

Artikel 11 Rapportage

Het in artikel 6 bedoelde managementteam draagt er zorg voor dat periodiek een rapportage wordt toegezonden aan de Opdrachtgevende gemeente(n) over de verleende diensten en uitgevoerde werkzaamheden en activiteiten in de afgelopen periode, met inbegrip van een financieel overzicht over de gedane en te verwachten uitgaven. In het geval door een Deelnemende gemeente capaciteit beschikbaar is gesteld aan een andere Deelnemende gemeente, vindt een ambtelijke rapportage plaats aan ONS-D.

Artikel 12 Toetreding

Andere gemeenten kunnen tot de Regeling toetreden indien de Deelnemende gemeenten daar unaniem mee instemmen. Daarbij worden tevens de financiële gevolgen van de toetreding geregeld. Toetreding kan uitsluitend plaatsvinden met ingang van 1 januari van een kalenderjaar.

Artikel 13 Wijziging

1. De regeling kan na een daartoe strekkend unaniem besluit van de Deelnemende gemeenten worden gewijzigd.
2. Indien de wijziging tot frictiekosten leidt voor een van de Deelnemende gemeenten worden deze door de overige Deelnemende gemeenten naar redelijkheid gecompenseerd.

Artikel 14 Uittreding

1. Het college van een Deelnemende gemeente kan tot uittreding besluiten.
2. Uittreding kan alleen schriftelijk plaatsvinden per 31 december van enig jaar, met in achtname een opzegtermijn van ten minste één vol kalenderjaar.
3. De uittredende gemeente neemt naar redelijkheid en billijkheid de financiële gevolgen van het uittreden uit deze regeling voor haar rekening. Voor de vaststelling van de financiële gevolgen van de uittreding vragen de Deelnemende gemeenten gezamenlijk advies aan een onafhankelijke externe deskundige, tenzij daar in de Uitwerkingsovereenkomst andere afspraken over zijn gemaakt. Het advies van deze deskundige is bindend. De kosten van het inschakelen van de deskundige komen bij uittreden voor rekening van de uittredende gemeente.

Artikel 15 Opheffing

1. Deze Regeling kan worden opgeheven door een daartoe strekkend unaniem besluit van de colleges van de Deelnemende gemeenten.
2. Het besluit houdt tevens in de regeling van de financiële gevolgen van de opheffing. De regeling kan niet worden opgeheven voordat de financiële consequenties zijn afgewikkeld.

Artikel 16 Registratie

1. De colleges van de Deelnemende gemeenten nemen de regeling op in het door hen bij te houden register als bedoeld in artikel 27 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. Het college van de gemeente Dordrecht draagt zorg voor de toezending van deze regeling aan gedeputeerde staten van Zuid-Holland.

Artikel 17 Geschillen

De Deelnemende gemeenten verplichten zich om in geval van geschillen omtrent de inhoud en uitvoering van deze Regeling met elkaar in overleg te treden waarbij zal worden getracht om tot een oplossing omtrent het geschil te komen. Geschillen kunnen door een regionaal managementteam ter besluitvorming worden voorgelegd aan het ONS-D en, indien dat niet tot een oplossing leidt, door het ONS-D aan het Bestuurlijk overleg.

Indien in het Bestuurlijk overleg niet tot een oplossing wordt gekomen zullen de Deelnemende gemeenten het geschil voorleggen aan gedeputeerde staten van Zuid-Holland, conform artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Artikel 18 Inwerkingtreding van de regeling

Deze regeling treedt in werking op 20 maart 2014, werkt terug tot en met 1 januari 2013 en wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 19 Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als "Regeling onderlinge samenwerking Drechtstedengemeenten".

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van Alblasserdam op ...
De secretaris, de burgemeester,

A.M. van den Berg B. Blase

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van Hendrik Ido Ambacht op ...
De secretaris, de burgemeester,

A.J.M. Martens J. Heijkoop

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van Dordrecht op ...
De secretaris, de burgemeester,

M.M. van der Kraan A.A.M. Brok

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van Papendrecht op ...
De secretaris, de burgemeester,

R.G. Beek C.J.M. de Bruin

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van Sliedrecht op ...
De secretaris, de burgemeester,

D.G.C. van der Spek A.P.J. van Hemmen

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van Zwijndrecht op ...
De secretaris, de burgemeester,

H. van Beelen

D.J. Schrijer